

შპს „არემჯი გოლდი“

2023 წლის
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"

მე-5 სართული, GMT პლაზა

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

IN 404437695

ტელეფონი +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „არემჯი გოლდი“-ს სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „არემჯი გოლდის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ -ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტრულ ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

ჩვენ არ გავცემთ რაიმე სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. მმართველობითი ანგარიშის გაცნობის შემდეგ და ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს შედეგად, ჩვენ გამოვთქვამთ აზრს იმასთან დაკავშირებით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება ფინანსურ ანგარიშგებას და არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია კომპანიის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნინო ჩიხლაძე

შპს "KPMG Georgia"

თბილისი, საქართველო

15 ნოემბერი 2024 წელი

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დაგვეგმოდნენ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნინო ჩიხლაძე

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
15 ნოემბერი 2024 წელი

’000 ლარი	შენიშვნები	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022 გადაანგარიშებული*
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	10	44,466	54,962
არამატერიალური აქტივები	11	42,717	47,487
კაპიტალიზებული აღდგენის ანარიცხი	18	7,701	10,746
გაცემული სესხები	12	239,087	236,827
მარაგები	13	4,333	4,333
ძირითადი საშუალებებისთვის გადახდილი ავანსები		1,982	2,014
სულ გრძელვადიანი აქტივები		340,286	356,369
მოკლევადიანი აქტივები			
გაცემული სესხები	12	15,088	-
მარაგები	13	57,848	62,282
გადახდილი ავანსები		3,717	3,653
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	14	169,383	104,645
საგადასახადო აქტივები	14(a)	7,557	10,140
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		297	397
სულ მოკლევადიანი აქტივები		253,890	181,117
სულ აქტივები		594,176	537,486
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი	15		
განთავსებული კაპიტალი		33,059	33,059
დამატებით გადახდილი კაპიტალი		95,603	95,603
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი კაპიტალში			
შენატანებისთვის		(7,918)	(7,918)
გაუნაწილებელი მოგება		240,227	203,411
სულ კაპიტალი		360,971	324,155
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	17	-	77,023
ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხები	18	29,920	28,562
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19	12,548	10,651
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		42,468	116,236
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	17	95,649	1,391
გადასახდელი დივიდენდი	15 (b)	68,163	68,483
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19	26,925	27,221
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		190,737	97,095
სულ ვალდებულებები		233,205	213,331
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		594,176	537,486

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით. იხილეთ შენიშვნა 2(b).

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების განყოფილი ნაწილია და განთავსებულია 10-54 გვერდებზე.

შპს „არემჯი გოლდი“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნები	2023	2022 გადაანგარიშებული*
შემოსავალი	5	324,853	329,597
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(268,981)	(267,482)
საერთო მოგება		55,872	62,115
დისტრიბუციის ხარჯები		(987)	(1,001)
ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(34,356)	(36,601)
გაუფასურების (ზარალი)/აღდგენა ფინანსურ აქტივებზე	20 (b)(ii)	(1,697)	147
სხვა წმინდა შემოსავალი	7(a)	8,346	5,014
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		27,178	29,674
ფინანსური შემოსავალი	9	24,411	27,004
ფინანსური ხარჯები	9	(14,773)	(26,753)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		9,638	251
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		36,816	29,925
მოგების გადასახადი		-	-
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		36,816	29,925

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით. იხილეთ შენიშვნა 2(b).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 15 ნოემბერს და მისი სახელით ანგარიშგებას ხელს აწერენ:

ჯონდო შუბითიძე
აღმასრულებელი დირექტორი

შალვა მეფარიშვილი
ფინანსური დირექტორი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10-54 გვერდებზე.

შპს „არტეჯი გოლდი“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნები	2023	2022 გადაანგარიშებული*
შემოსავალი	5	324,853	329,597
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(268,981)	(267,482)
საერთო მოგება		55,872	62,115
დისტრიბუციის ხარჯები		(987)	(1,001)
ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(34,356)	(36,601)
გაუფასურების (ზარალი)/აღდგენა ფინანსურ აქტივებზე	20 (b)(ii)	(1,697)	147
სხვა წმინდა შემოსავალი	7(a)	8,346	5,014
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		27,178	29,674
ფინანსური შემოსავალი	9	24,411	27,004
ფინანსური ხარჯები	9	(14,773)	(26,753)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		9,638	251
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		36,816	29,925
მოგების გადასახადი		-	-
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		36,816	29,925

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით. იხილეთ შენიშვნა 2(b).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 15 ნოემბერს და მისი სახელით ანგარიშგებას ხელს აწერენ:

ჯონდო შუბითიძე
აღმასრულებელი დირექტორი

შალვა მეფარიშვილი
ფინანსური დირექტორი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10-54 გვერდებზე.

შპს „არეზი გოლდი“
2023 წლის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

'000 ლარი	განთავსებული კაპიტალი	დამატებით გადახდილი კაპიტალი	სამართლიანი ღირებულების რეზერვი კაპიტალში შენატანებისთვის	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	33,059	95,603	(7,918)	173,486	294,230
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში, ადრე აღრიცხულის შესაბამისად	-	-	-	58,684	58,684
შეცდომების გასწორების გავლენა (იხ. შენიშვნა 2(b))	-	-	-	(28,759)	(28,759)
გადაანგარიშებული ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	33,059	95,603	(7,918)	203,411	324, 155
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	33,059	95,603	(7,918)	203,411	324,155
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	-	36,816	36,816
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	33,059	95,603	(7,918)	240,227	360,971

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია და განთავსებულია 10-54 გვერდებზე.

’000 ლარი	შენიშვნა	2022	
		2023	გადაანგარიშებული*
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
წლის მოგება		36,816	29,925
<i>კორექტირებები:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია		38,727	34,196
სხვა არაფულადი ხარჯები		2,408	393
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა ზარალი		2,046	261
მარაგების ჩამოწერა	13	8,512	4,169
წმინდა ფინანსური შემოსავალი	9	(9,638)	(251)
გაუფასურების ზარალი/(აღდგენა) ფინანსურ აქტივებზე	20(b)	1,697	(147)
		80,568	68,546
<i>ცვლილებები:</i>			
მარაგებში		(5,554)	(18,228)
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		(155,908)	(138,093)
გადახდილ ავანსებში		(64)	(924)
საგადასახადო აქტივში		1,606	(3,123)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		90,374	102,563
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან მოგების გადასახადის და პროცენტის გადახდამდე		11,022	10,741
გადახდილი პროცენტი	17(b)	(5,411)	(6,028)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		5,611	4,713
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები		(128,804)	(202,346)
ძირითადი საშუალებების შეძენა და ცვლილებები		(10,462)	(14,112)
ძირითადი საშუალებებისთვის გადახდილ ავანსებში			
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობები		305	1,163
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(13,487)	(12,822)
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხების დაფარვა		133,520	226,234
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(18,928)	(1,883)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	17(b)	69,313	-
სესხების დაფარვა	17(b)	(52,893)	-
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		16,420	-
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		3,103	2,830
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		397	278
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(3,203)	(2,711)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს		297	397

არსებითი არაფულადი მუხლები წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნაში 19.

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით. იხილეთ შენიშვნა 2(b).

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია და განთავსებულია 10-54 გვერდებზე.

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშვალდებული საწარმო	11	16. კაპიტალის მართვა	24
2. აღრიცხვის საფუძველი	12	17. სესხები და კრედიტები	25
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	13	18. ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი და კაპიტალიზებული აღდგენის ანარიცხი	26
4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	13	19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	27
5. შემოსავალი	16	20. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	28
6. გაყიდვების თვითღირებულება	17	21. პირობითი ვალდებულებები	35
7. ადმინისტრაციული ხარჯები	18	22. დაკავშირებული მხარეები	37
8. პერსონალის ხარჯები	18	23. შემდგომი მოვლენები	39
9. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები	18	24. შეფასების საფუძველი	39
10. ძირითადი საშუალებები	19	25. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ	39
11. არამატერიალური აქტივები	20	26. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული	54
12. სასესხო მოთხოვნები	21		
13. მარაგები	22		
14. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	23		
15. კაპიტალი და რეზერვები	23		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) საქართველოს ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, კომპანიაზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი იყენებენ განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

2022 წლის თებერვალში, რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის გამო, რიგმა ქვეყნებმა დააწესეს სანქციები რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ. კონფლიქტი გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში გაიზარდა ფასები საყოფაცხოვრებო საქონელსა და სურსათზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ინფლაცია ასევე მოქმედებს ფასებზე და ანალიტიკოსები ასევე პროგნოზირებენ ეკონომიკურ გავლენას გლობალურ ინდუსტრიაზე.

საქართველოს ეკონომიკაც დაზარალდა აღნიშნული მოვლენების გამო და ექვემდებარება მომავალ გაურკვევლობებს, ზემოთ აღწერილის შესაბამისად; მეორე მხრივ, 2023 წელს საქართველოს ეკონომიკის 7%-მდე ზრდა დაფიქსირდა, რაც გამოწვეულია ექსპორტისა და ტურიზმიდან მიღებული უფრო მაღალი შემოსავლებით და ძლიერი კერძო მოხმარებით. ასევე, ერთნიშნა ეკონომიკური ზრდა არის მოსალოდნელი 2024 წელს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

შპს „არემჯი გოლდი“ (შემდგომში „კომპანია“) ქართული შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაა მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად. კომპანია 1995 წელს დარეგისტრირდა. კომპანიის სარეგისტრაციო ნომერია: 23/4-6.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: დაბა კაზრეთი, ბოლნისის რაიონი, საქართველო.

კომპანიას მიღებული აქვს მინერალური რესურსების, ძიების, მოპოვებისა და დამუშავების ლიცენზია საყდრისის საბადოზე, სამხრეთ საქართველოში ბოლნისისა და დმანისის რაიონების ტერიტორიაზე 2042 წლის იანვრამდე.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს ნედლი ოქროსა და ვერცხლის, ასევე სპილენძისა და ოქროს შემცველი მადანის მოპოვებას და დამუშავებას. ნედლი ოქრო და ვერცხლი საზღვარგარეთ იყიდება, ხოლო სპილენძისა და ოქროს შემცველი მადანი სს „არემჯი კოპერზე“ იყიდება („არემჯი კოპერი“).

კომპანიის საკუთრების სტრუქტურა არის შემდეგი:

მესაკუთრეები	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
შპს „მაინინგ ინვესთმენტს“	96.21%	96.21%
სს „არემჯი კოპერი“	3.79%	3.79%
	100%	100%

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანიაა „Magenta Investments Limited“, მარშალის კუნძულებზე რეგისტრირებული კომპანია (2022 წლის 31 დეკემბერი: შპს „Aegis Investments“ არაბთა გაერთიანებულ საამიროებში რეგისტრირებული კომპანია). კომპანიაზე საბოლოო კონტროლის მქონე მხარე არის დიმიტრი ტროიკი.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

2. აღრიცხვის საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

(b) შეცდომების გასწორება

2023 წლის ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობამ აღმოაჩინა, რომ 2022 წლის განმავლობაში, ოქროს გაყიდვის თვითღირებულება გამოითვლებოდა ზედმეტი ოდენობით აღრიცხული მადნის შემოძინებების მიხედვით, რაც მოიცავდა ნარჩენ, არა-ამოღებად ოქროს შემცველობას მადანში. აღნიშნულმა გამოიწვია მარაგების თითო გაყიდული ერთეულის საშუალო შეწონილი ღირებულების შემცირება, რამაც შესაბამისად, 2022 წლის განმავლობაში ოქროს გაყიდვის თვითღირებულების ნაკლებობით წარდგენა და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, მარაგების ნაშთის ზედმეტობით წარდგენა გამოიწვია.

კომპანიამ შეამოწმა გადაანგარიშებული მარაგები გაუფასურებაზე და ჩამოწერა 4,169 ათასი ლარი წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებაზე, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მარაგების ჩამოწერა, ჩამოწერების აღდგენა და ანარიცხების ცვლილება „გაყიდვების თვითღირებულება“-ში არის შეტანილი.

შეცდომები გასწორებულია წინა პერიოდის ფინანსური ანგარიშგების თითოეული ზეგავლენილი მუხლის გადაანგარიშებით. შემდეგი ცხრილი აჩვენებს გავლენას კომპანიის ფინანსური ანგარიშგებაზე:

(i) ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

’000 ლარი	შეცდომების გასწორების გავლენა		
	ადრე აღრიცხულის შესაბამისად	კორექტირებები	გადაანგარიშებული
31 დეკემბერი 2022			
აქტივები			
მარაგები (მიმდინარე)	91,041	(28,759)	62,282
სულ მოკლევადიანი აქტივები	209,876	(28,759)	181,117
სულ აქტივები	566,245	(28,759)	537,486
კაპიტალი			
გაუნაწილებელი მოგება	232,170	(28,759)	203,411
სულ კაპიტალი	352,914	(28,759)	324,155
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები	566,245	(28,759)	537,486

(ii) მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება:

'000 ლარი	შეცდომების გასწორების გავლენა		
	ადრე აღრიცხულის შესაბამისად	კორექტირებები	გადაანგარიშებული
2022			
გაყიდვების თვითღირებულება	(238, 723)	(28,759)	(267,482)
საერთო მოგება	90,874	(28,759)	62,115
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები	58,433	(28,759)	29,674
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე	58,684	(28,759)	29,925
მოგება და სხვა სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	58,684	(28,759)	29,925

(iii) საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

'000 ლარი	შეცდომების გასწორების გავლენა		
	ადრე აღრიცხულის შესაბამისად	კორექტირებები	გადაანგარიშებული
2022			
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	58,684	(28,759)	29,925
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	352,914	(28,759)	324, 155

(iv) ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

'000 ლარი	შეცდომების გასწორების გავლენა		
	ადრე აღრიცხულის შესაბამისად	კორექტირებები	გადაანგარიშებული
2022			
წლის მოგება	58,684	(28,759)	29,925
მარაგების ჩამოწერა	-	4,169	4,169
ცვლილება მარაგებში	(42,818)	24,590	(18, 228)

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. შეფასებების გადახედვები აღიარებულია პერსპექტიულად.

ხელმძღვანელობის აზრით, არ არსებობს მსჯელობებთან, დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობები, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილებების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ.

ინფორმაცია სხვა დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობების შესახებ შეტანილია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 4 (a) და შენიშვნა 10 (b) - მადნისა და ოქროს/ვერცხლის რეზერვები და მადნის კონტაქტის კაპიტალიზაცია;
- შენიშვნა 18 - ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხები: მნიშვნელოვანი დაშვებები რესურსების გადინების ოდენობასა და ვადებთან დაკავშირებით;
- შენიშვნა 20 (b)(ii) - გაცემული სესხების გაუფასურება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ამოსავალი მონაცემების განსაზღვრა, ანაზღაურებადი ფულადი ნაკადების შეფასებაში გამოყენებული ძირითადი დაშვებების ჩათვლით.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შენიშვნაში 4 (a) - მადნის რეზერვების შეფასება, რასაც გავლენა აქვს ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრაზე, საძიებო და შეფასების ლიცენზიასა და კაპიტალიზებულ აღდგენის ანარიცხზე; გადახსნის საქმიანობის აქტივის კაპიტალიზაცია და ცვეთა, საბადოს განვითარების ხარჯების ამორტიზაცია და კომპანიის ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების გაუფასურების მაჩვენებლების შეფასება.

(a) მადნის რეზერვები და დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს/ვერცხლი

მადნის რეზერვების და დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს/ვერცხლის რაოდენობის შეფასებასთან დაკავშირებით რიგი განუსაზღვრელობა არსებობს, მათ შორის კომპანიის კონტროლს მიღმა არსებული ფაქტორები. მადნის რეზერვი და დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს/ვერცხლის შეფასება საბურღი ხვრელიდან და სხვა ღიობებიდან აღებული სინჯებიდან მიღებული საბადოს ანალიზის შედეგების საინჟინრო შეფასებებს ეფუძნება. ამასთან, კონკრეტული ლითონის საბაზრო ფასების კლებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მინერალიზაციის ნაკლები ხარისხის მქონე მადნის რეზერვების ან დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს/ვერცხლის არა-ეკონომიკურობა საბადოსთვის ან შემდგომი დამუშავებისთვის. ამასთან, საოპერაციო და გარემოსდაცვითი ნებართვების ხელმისაწვდომობამ, საოპერაციო და კაპიტალური ხარჯების ცვლილებამ და სხვა ფაქტორებმა შესაძლოა არსებითად იმოქმედოს კომპანიის მადნის რეზერვებსა და დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს/ვერცხლის შეფასებაზე.

კომპანია ატარებს მადნის რეზერვების დეტალურ შიდა შეფასებას, ამოთხრილი მიწის საფუძველზე არსებული ინფორმაციის გათვალისწინებით, რომელიც მეტად ზუსტია, ვიდრე ნაბურღი ხვრელებიდან და სხვა ღიობებიდან აღებული სინჯების საფუძველზე ჩატარებული შეფასებები. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დამოუკიდებელი ექსპერტის დახმარებით, კომპანიის გეოლოგების მიერ დაანგარიშებული მარაგების სავარაუდო რაოდენობა (მიმდინარე წლის ფაქტობრივი შედეგების გათვალისწინებით) იყო შემდეგი: საყდრისის საბადო - 4,637 ათასი ტონა მადანი (216 ათასი უნცია ოქრო), და ბნელი ხევის საბადო - 1,813 ათასი ტონა მადანი (53 ათასი უნცია ოქრო).

კომპანიამ გროვული გამოტუტვის პროცესი საყდრისის ტერიტორიაზე 2014 წელს დაიწყო. საყდრისის საბადოს გროვულ გამოტუტვაზე კომპანიამ დაიწყო მეორადი გადამუშავება 2021 წლიდან, საყდრისის საბადოზე ძირითადი სამთო სამუშაოების ჩატარებასთან ერთად. 2022 წლის იანვარში, შეჩერდა საყდრისის ტერიტორიაზე ადრე გამოტუტული მასალის გადამუშავება.

კომპანიამ მადნეულის ტერიტორიაზე მადნის მეორადი გადამუშავება დაასრულა და დაიწყო მესამედური გადამუშავების პროცესი 2017 წელს. 2023 წელს, კომპანია კვლავ მესამედური გადამუშავების პროცესშია.

კომპანიამ 2021 წლის მაისში დაიწყო ბნელი ხევის საბადოზე (თეთრიწყაროს რაიონი) მოპოვებისა და გროვული გამოტუტვის პროცესი.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მადნეულის და ბნელი ხევის ტერიტორიაზე, კომპანია სამთო-გადამამუშავებელ პროცედურებს 2024 წლამდე, ხოლო საყდრისის ტერიტორიაზე - 2028 წლამდე გეგმავდა.

2023 წელს, კომპანიამ დამოუკიდებელი ექსპერტის დახმარებით, განაახლა მადნის რეზერვების შეფასება, უკანასკნელი ხელმისაწვდომი ინფორმაციის გათვალისწინებით. აღნიშნული შეფასების მიხედვით, მადნეულისა და ბნელი ხევის საბადოების დახურვის ვადები 2025 წლამდე გახანგრძლივდა; ხოლო საყდრისის საბადოს დახურვის თარიღი - 2028 წელი დარჩა. გარდა ამისა, სამთო სამუშაოების განახლებულ გეგმაში მოცემულია ხელმძღვანელობის განზრახვა მოიპოვოს რესურსები საყდრისის საბადოდან მიწისქვეშა მეთოდის გამოყენებით; მოპოვების დაწყება 2026 წელს იგეგმება, ხოლო დასრულების თარიღი 2028 წლით განისაზღვრება.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადების (შენიშვნა 10), ასევე ძიების და შეფასების ლიცენზიის და საბადოს განვითარების ხარჯების შეფასებისას (შენიშვნა 11 (a)), კომპანია, მადნეულის (2025 წლამდე), საყდრისის (2028 წლამდე) და ბნელი ხევის (2025 წლამდე) ტერიტორიაზე სამთო-გადამამუშავებელი ოპერაციების საკუთარ შეფასებებს იყენებს.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს/ვერცხლის მარაგის ნაშთის შეფასება ჩატარდა 2024 წლის ივნისში, დამოუკიდებელი კონსულტანტის, შპს „NeoMet Engineering Pty“-ს (NeoMet) მიერ (შენიშვნა 13).

ოქროს ხარისხის დონე ფასდება კომპანიის გეოლოგების მიერ. 2023 წელს, ოქროს საშუალო ხარისხი საყდრისის ტერიტორიაზე ტონაზე 0.5 გრამია (გრ/ტ), ბნელი ხევის ტერიტორიაზე - 1.07 გრ/ტ, მადნეულის ტერიტორიაზე დამუშავებული მადნისთვის არის 0.23 გრ/ტ, ბარიტის მადნისთვის - 0.66 გრ/ტ.

2023 წელს, კომპანიის გეოლოგების მიერ ოქროს ამოღებადობის საშუალო განაკვეთი ფასდება შემდეგნაირად: საყდრისის ტერიტორიისთვის დაახლოებით 75%-იანი, ბნელი ხევის ტერიტორიისთვის - 58%-იანი, მადნეულის გადამამუშავებულისთვის - 17%-იანი, და ბარიტის მადნისთვის - 47%-იანი განაკვეთებით.

(b) სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

კომპანიის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტებები მოითხოვს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, კომპანია შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივის ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივის ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

კომპანია აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვება ცვლილება.

ყველა ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის მათ საბალანსო ღირებულებასთან არის მიახლოებული.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შენიშვნაში 20 - სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა.

5. შემოსავალი

'000 ლარი	2023	2022
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან		
შემოსავალი ოქროს რეალიზაციიდან*	197,750	220,698
შემოსავალი სპილენძის მადნის რეალიზაციიდან **	107,073	89,449
შემოსავალი გაწეული მომსახურებიდან **	12,846	17,105
შემოსავალი ოქროს ნახშირბადის რეალიზაციიდან ***	5,043	-
შემოსავალი ვერცხლის რეალიზაციიდან *	2,141	2,345
სულ შემოსავალი	324,853	329,597

* კომპანია ოქროსა და ვერცხლს ერთ კონტრაქტზე, „Metalor Technologies SA“-ზე ჰყიდის.

** შემოსავალი სპილენძის მადნის რეალიზაციიდან და გაწეული მომსახურებიდან „არემჯი კოპერს“ უკავშირდება (დაკავშირებული მხარე, იხ. შენიშვნა 22 (c)).

*** შემოსავალი ოქროს ნახშირბადის რეალიზაციიდან ერთ კონტრაქტზე, „Transamine SA“-ს უკავშირდება.

(a) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

შემდეგ ცხრილში შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ჩაშლილია ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრის და შემოსავლის აღიარების ვადების მიხედვით.

'000 ლარი	2023	2022
ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრები		
ადგილობრივი	119,919	106,554
უცხოური	204,934	223,043
სულ შემოსავალი	324,853	329,597

შემოსავლის აღიარების ვადები

დროის გარკვეულ მომენტში	312,007	312,492
გარკვეული დროის განმავლობაში	12,846	17,105
სულ შემოსავალი	324,853	329,597

(b) სახელშეკრულებო ნაშთები

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე.

‘000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მოთხოვნები, რომლებიც შეტანილია „სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში“	169,383	104,645

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან არ წარმოშობილა სახელშეკრულებო აქტივები ან სახელშეკრულებო ვალდებულებები 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(c) შესასრულებელი ვალდებულებები და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკები

შემოსავალი ფასდება კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების მიხედვით. კომპანია შემოსავალს აღიარებს დროის გარკვეულ მომენტში, როდესაც ის საქონელზე კონტროლს გადასცემს კლიენტს და შემოსავალი გაწეული მომსახურებიდან აღიარდება გარკვეული დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად, იხილეთ შენიშვნა 25(a).

6. გაყიდვების თვითღირებულება

‘000 ლარი	2023	2022 გადაანგარიშებული*
ოქროს სარეალიზაციო თვითღირებულება	164,911	169,201
სპილენძის მადნის სარეალიზაციო თვითღირებულება	93,131	84,094
გაწეული მომსახურების თვითღირებულება	8,423	11,962
ვერცხლის სარეალიზაციო თვითღირებულება	2,516	2,225
	268,981	267,482

რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება მოიცავს შემდეგს:

‘000 ლარი	2023	2022 გადაანგარიშებული*
კომუნალური და სხვა დამატებითი ხარჯები	122,696	136,775
მასალები	65,124	70,583
ხელფასები და გასამრჯელოები	43,951	27,583
ცვეთა	20,230	17,871
ამორტიზაცია	16,980	14,670
	268,981	267,482

კომუნალური და სხვა დამატებითი ხარჯები მოიცავს 12,280 ათასი ლარის ოდენობით რესურსებით სარგებლობის საფასურს და მარეგულირებლის მოსაკრებელს, რომლებიც ბუნებრივი რესურსების გამოყენებას უკავშირდება (2022: 11,569 ათასი ლარი).

7. ადმინისტრაციული ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და გასამრჯელოები	21,286	26,917
ქველმოქმედება და სპონსორობა	4,059	3,296
საგადასახადო ხარჯები	2,704	2,097
პროფესიული მომსახურების ხარჯი	2,540	400
დაზღვევა	757	809
სამივლინებო ხარჯები	694	527
იჯარა	600	523
საწვავის ხარჯები	379	470
ცვეთა და ამორტიზაცია	240	331
სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	1,097	1,231
	34,356	36,601

ზემოაღნიშნულ პროფესიულ მომსახურებაში შეტანილია აუდიტორული ფირმებისთვის აუდიტორული და სხვა პროფესიული მომსახურების გაწევისთვის გადახდილი საფასური დაახლოებით 151 ათასი ლარის ოდენობით (2022: 144 ათასი ლარი).

(a) სხვა შემოსავალი, წმინდა

სხვა წმინდა შემოსავალი მოიცავს სხვა შემოსავალს და სხვა ხარჯებს 8,563 ათასი ლარის და 217 ლარის ოდენობით, შესაბამისად (2022: სხვა შემოსავალი 5,491 ათასი ლარი და სხვა ხარჯი 475 ათასი ლარი), რომლებიც გაწეულია კომპანიის არა-საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებით.

8. პერსონალის ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და გასამრჯელოები	66,506	60,265

9. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საპროცენტო შემოსავალი სასესხო მოთხოვნაზე	24,411	27,004
ფინანსური შემოსავალი	24,411	27,004
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი	(3,523)	(15,168)
საპროცენტო ხარჯი ამორტიზებული ღირებულებებით	(8,482)	(8,564)
შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებზე	(2,572)	(2,764)
დისკონტის პოზიციის დახურვა*	(196)	(257)
მოდულიზირებით განპირობებული ზარალი გაცემულ სესხებზე	(14,773)	(26,753)
ფინანსური ხარჯები	(14,773)	(26,753)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი	9,638	251

*დისკონტის პოზიციის დახურვა ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხს უკავშირდება (იხ. შენიშვნა 18).

10. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	შენიშვნები და ინფრასტრუქტურები	მანქანა-დანადგარები	ავტომობილები, ავეჯი და ხელსაწყოები	საბადოს ქონება	სათადარიგო ნაწილები და დაუმთავრებელი მშენებლობა (CIP)	სხვა	სულ
დასაშვები საწყისი ღირებულება / თვითღირებულება							
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	35,700	57,966	4,191	59,571	957	5,601	163,986
შესყიდვები	24	625	203	-	13,892	1	14,745
გასვლები / ჩამოწერები	-	(1,092)	(673)	-	(1,229)	(127)	(3,121)
გადაცემები	2,657	8,485	-	-	(11,383)	241	-
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	38,381	65,984	3,721	59,571	2,237	5,716	175,610
ნაშთი							
2023 წლის 1 იანვარს	38,381	65,984	3,721	59,571	2,237	5,716	175,610
შესყიდვები	883	1,496	-	-	8,080	35	10,494
გასვლები / ჩამოწერები	-	(2,295)	(262)	-	(2,251)	(65)	(4,873)
გადაცემები	1,607	6,235	-	-	(7,949)	107	-
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	40,871	71,420	3,459	59,571	117	5,793	181,231
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალები							
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	25,617	43,052	3,684	30,759	102	2,382	105,596
დარიცხვა წლის განმავლობაში	2,443	5,954	501	7,471	-	380	16,749
გასვლები / ჩამოწერები	-	(1,084)	(486)	-	-	(127)	(1,697)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	28,060	47,922	3,699	38,230	102	2,635	120,648
ნაშთი							
2023 წლის 1 იანვარს	28,060	47,922	3,699	38,230	102	2,635	120,648
დარიცხვა წლის განმავლობაში	2,539	8,818	16	6,943	-	323	18,639
გასვლები / ჩამოწერები	-	(2,196)	(262)	-	-	(64)	(2,522)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	30,599	54,544	3,453	45,173	102	2,894	136,765
წმინდა საბალანსო ღირებულება:							
2022 წლის 1 იანვარს	10,083	14,914	507	28,812	855	3,219	58,390
2022 წლის 31 დეკემბერს	10,321	18,062	22	21,341	2,135	3,081	54,962
2023 წლის 31 დეკემბერს	10,272	16,876	6	14,398	15	2,899	44,466

2023 წელს, 18,399 ათასი ლარის ოდენობით ცვეთის ხარჯი დაერიცხა გაყიდული საქონლის თვითღირებულებას (2022: 16,418 ათასი ლარი) და 240 ათასი ლარი ადმინისტრაციულ ხარჯებს (2022: 331 ათასი ლარი).

ძირითადი საშუალებები მოიცავს სრულად გაცვეთილ ერთეულებს, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თვითღირებულებით: 53,931 ათასი ლარი (2022: 50,962 ათასი ლარი)

(a) უზრუნველყოფა

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის ძირითადი საშუალებების დაახლოებით 40% დაგირავებულია "გენერალური საკრედიტო ხაზის" ხელშეკრულებასთან მიმართებაში ("GCLA", იხილეთ შენიშვნა 17).

(b) საბადოს ქონება

საბადოს ქონება წარმოადგენს მალაროს გახსნის საქმიანობის აქტივს და საბადოს განვითარების ხარჯებს. მნიშვნელოვანი მსჯელობაა საჭირო იმისთვის, რომ მოხდეს წარმოების შესაბამისი საზომის იდენტიფიცირება, რომელიც გამოყენებული იქნება საწარმოო გადახსნის ხარჯების მარაგებსა და მალაროს გადახსნის საქმიანობის აქტივებს შორის გასანაწილებლად. კომპანია მიიჩნევს, რომ გასანადგურებელი ნარჩენების მოსალოდნელი მოცულობის (ტონა) თანაფარდობა მოსალოდნელი მადნის მოცულობასთან (ტონა) არის წარმოების ყველაზე შესაბამისი საზომი. მადნის რეზერვების შეფასება ასევე გავლენას ახდენს გადახსნის საქმიანობის აქტივზე, იხილეთ შენიშვნა 4(a).

11. არამატერიალური აქტივები

'000 ლარი	საძიებო და საშემფასებლო ლიცენზიები	ძებნა-ძიების და შეფასების აქტივები	საბადოს განვითარების ხარჯები	სხვა	სულ
თვითღირებულება					
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	48,369	-	132,920	2,041	183,330
შესყიდვები	-	-	12,810	12	12,822
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	48,369	-	145,730	2,053	196,152
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	48,369	-	145,730	2,053	196,152
შესყიდვები*	3,304	1,496	8,676	11	13,487
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	51,673	1,496	154,406	2,064	209,639
დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალები					
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	(30,028)	-	(100,658)	(2,032)	(132,718)
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	(4,887)	-	(11,047)	(13)	(15,947)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	(34,915)	-	(111,705)	(2,045)	(148,665)
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	(34,915)	-	(111,705)	(2,045)	(148,665)
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	(5,043)	-	(13,202)	(12)	(18,257)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	(39,958)	-	(124,907)	(2,057)	(166,922)
საბალანსო ღირებულებები					
2022 წლის 1 იანვარს	18,341	-	32,262	9	50,612
2022 წლის 31 დეკემბერს	13,454	-	34,025	8	47,487
2023 წლის 31 დეკემბერს	11,715	1,496	29,499	7	42,717

* 2018 წელს, ბნელი ხევის ტერიტორიაზე სამთო სამუშაოებისთვის კომპანიამ შპს "ჯორჯიან გოლდ კომპანისგან" (დაკავშირებული მხარე) იჯარით აიღო ლიცენზია. თავდაპირველი აღიარებისას, ლიცენზიის აქტივი და გრძელვადიანი ვალდებულებები იქნა აღიარებული, შეფასებული მომავალი სახელშეკრულებო საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით. კომპანია ბნელი ხევის სალიცენზიო აქტივს აღრიცხავს არამატერიალური აქტივების ფარგლებში და შესაბამისი ვალდებულება აღირიცხება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში.

2023 წელს, კომპანიამ დამოუკიდებელი ექსპერტის დახმარებით, განაახლა მადნის რეზერვების შეფასება (იხ. შენიშვნა 4 (a)). შეფასების მიხედვით, ბნელი ხევის საბადოს დახურვის თარიღი 2025 წლამდე გახანგრძლივდა და შესაბამისი ლიცენზიის საიჯარო ვადა, ასევე იქნა გახანგრძლივებული. 3,304 ათასი ლარის ოდენობით მოდიფიცირების გავლენა წარმოდგენილია, როგორც საძიებო და საშემფასებლო ლიცენზიების დამატება.

(a) საბადოს განვითარების ხარჯები

საბადოს განვითარების ხარჯი მოიცავს კაპიტალიზებულ განვითარების ხარჯებს სამთო-მომპოვებელ სამუშაოებზე, რომლისთვისაც თვალსაჩინოა მინერალური რესურსების მოპოვების ტექნიკური მიზანშეწონილობა და კომერციული სიცოცხლისუნარიანობა.

(b) ამორტიზაცია

ლიცენზიის ამორტიზაცია ნაწილდება მარაგების თვითღირებულებაზე და მარაგების გაყიდვისას აღიარდება რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულებაში; სხვა არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია შეტანილია ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

(c) უზრუნველყოფა

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არამატერიალური აქტივები საბალანსო ღირებულებით 11,715 ათასი ლარი (2022: 13,454 ათასი ლარი) დაგირავებულია სს „საქართველოს ბანკის“ საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულების უზრუნველყოფის სახით (იხილეთ შენიშვნა 17).

12. სასესხო მოთხოვნები

ამ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის პროცენტური ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სასესხო მოთხოვნების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ. დამატებითი ინფორმაცია კომპანიის საპროცენტო განაკვეთის და საკრედიტო რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ განხილულია მე-20 შენიშვნაში.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
გრძელვადიანი აქტივები		
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	239,087	236,827
	239,087	236,827
მოკლევადიანი აქტივები		
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	15,088	-
	15,088	-

(a) სესხის დაფარვის ვადები და პირობები

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“	აშშ დოლარი	12.5%	2025	80,582	75,979	75,409	69,862
„არემჯი აურამაინი“	აშშ დოლარი	12.5%	2025	156,208	140,534	144,672	126,494
არემჯი კოპერი**	აშშ დოლარი	12.5%	2024	15,638	15,088	33,229	31,577
შპს "მაინინგ ინვესტმენტს" (MI)	აშშ დოლარი	12.5%	2025	220	212	203	198
შპს "მაინინგ ინვესტმენტს" (MI)	აშშ დოლარი	12.5%	2026	10,117	9,836	-	-
Sagamar CJSC*	აშშ დოლარი	12.5%	2025	15,995	12,526	11,084	8,696
				278,760	254,175	264,597	236,827

2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაცემული სესხები არ არის უზრუნველყოფილი.

2023 წლის განმავლობაში, კომპანიამ დაკავშირებულ მხარეზე გასცა 128,804 ათასი ლარის ოდენობით სესხები. 2022 წლის განმავლობაში, 133,520 ათასი ლარი იქნა დაფარული.

*2022 წელს, გაცემული სესხების დაფარვის თარიღი იქნა გახანგრძლივებული 2023 წლიდან 2025 წლამდე და შედეგად მიღებული მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი 257 ათასი ლარის ოდენობით იქნა აღიარებული მოგებაში ან ზარალში (იხ. შენიშვნა 9).

**სს „არემჯი კოპერის“ მიმართ არსებული სასესხო მოთხოვნის ძირითადი ნაშთი იქნა მიღებული 2023 წლის განმავლობაში, თუმცა აღნიშნული ცვლილებები არსებული ფინანსური აქტივების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, რადგან ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან.

13. მარაგები

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022*
გრძელვადიანი		გადაანგარიშებული
დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლი	4,333	4,333
მოკლევადიანი		
დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლი	40,228	41,994
ნედლეული და სახარჯი მასალა	14,154	15,232
მზა პროდუქცია	3,466	5,056
	57,848	62,282
	62,181	66,615

2023 წელს, ნედლეული, სახარჯი მასალა, და ცვლილებები მზა პროდუქციასა და დაუმთავრებელ წარმოებაში აღიარებულია 268,981 ათასი ლარის ოდენობით გაყიდვების თვითღირებულების სახით (2022: 267,482 ათასი ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, 7,942 ლარის ოდენობით დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლი და 570 ათასი ლარის ოდენობით დასრულებული პროდუქცია იქნა ჩამოწერილი წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4,169 ათასი ლარი, შენიშვნა 2 (ბ)). 2023 წლის განმავლობაში, უმოძრაო მარაგების ჩამოწერების აღდგენამ 1,476 ათასი ლარი შეადგინა - შედეგად, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, 4,001 ათასი ლარის ოდენობით უმოძრაო ნედლეული და სახარჯი მასალები იქნა ჩამოწერილი ნულის ტოლი ოდენობით წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე (2022 წლის 31 დეკემბერი: 5,477 ათასი ლარიდან ნულამდე). მარაგების ჩამოწერა, ჩამოწერების აღდგენა და ანარიცხების ცვლილება „გაყიდვების თვითღირებულებაში“ არის შეტანილი (შენიშვნა 6).

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლის გრძელვადიანი ნაშთი მოიცავს სულფიდურ მადანს, რომელსაც კომპანია როგორც წესი ჰყიდის „RMG Copper“-ზე (დაკავშირებული მხარე) და მისი მიწოდება დაგეგმილია საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ 12-თვიანი პერიოდის შემდეგ.

2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლის მიმდინარე ნაშთი წარმოადგენს გროვებს, რომლის დამუშავებასაც კომპანია აპირებს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

ცვლილებები დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლის მიმდინარე ნაშთში

კომპანია ყოველ წელს, დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქრო/ვერცხლის შესავსებად, დამოუკიდებელ კონსულტანტს ქირაობს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელი გეოლოგების „NeoMet“-ის ანგარიშის თანახმად, ამოღებადი ოქროს მარაგი დამუშავების ქვეშ მყოფი ოქროს ნაშთიდან საყდრისის და ბნელი ხვეის სამთო-მომპოვებელი ტერიტორიებისთვის შეფასდა 4,874 უნციის ოდენობით (2022: 5,649 უნცია).

14. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სავაჭრო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ*	168,661	104,371
სხვა სავაჭრო მოთხოვნები	722	274
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	169,383	104,645

* დაკავშირებული მხარის მიმართ არსებული სავაჭრო მოთხოვნები წარმოადგენს 168,152 ათასი ლარის და 509 ათასი ლარის ოდენობით ნაშთს „არემჯი კოპერის“ და „არემჯი აურამაინის“ მიმართ, შესაბამისად (იხილეთ შენიშვნა 22 (c)).

კომპანიის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე, რომლებიც სავაჭრო მოთხოვნებს უკავშირდება განხილულია მე-20 შენიშვნაში.

(a) საგადასახადო აქტივები

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, საგადასახადო აქტივები მოიცავს წინასწარ გადახდილ რესურსებით სარგებლობის საფასურს და მარეგულირებლის მოსაკრებელს, რომლებიც ბუნებრივი რესურსების გამოყენებას უკავშირდება და რომლებმაც 6,524 ათასი ლარი შეადგინეს (2022: 9,270 ათასი ლარი).

15. კაპიტალი და რეზერვები

(a) განთავსებული კაპიტალი

განთავსებული კაპიტალი წარმოადგენს კაპიტალის ღირებულებას კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტებში.

2023 წელს, კომპანიამ განაახლა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტები და განახლებული საკანონმდებლო მოთხოვნების შესაბამისად „საწესდებო კაპიტალის“ ცნება „განთავსებული კაპიტალით“ ჩაანაცვლა. გარდა ზემოაღნიშნულისა, „განთავსებულ კაპიტალში“ ცვლილებები არ ყოფილა შეტანილი 2023 წელს.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის განთავსებული კაპიტალი 33,059 ათას ლარს შეადგენს.

(b) დივიდენდები

განთავსებული კაპიტალის მესაკუთრეებს უფლება აქვთ მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და ისინი უფლებამოსილი არიან კომპანიის კრებებზე ისარგებლონ მათ საკუთრებაში არსებული წილის შესაბამისი ხმის უფლებით.

2023 და 2022 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა.

კომპანიის მიერ დივიდენდების გამოცხადებისა და გადახდის უნარი ექვემდებარება საქართველოში მოქმედ წესებსა და რეგულაციებს. დივიდენდები აისახება როგორც გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნება, მათი გამოცხადების პერიოდში. საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებამ უნდა შეინარჩუნოს იმ ოდენობით გასანაწილებელი რეზერვები, რომ მისი მთლიანი აქტივები ფარავდეს მთლიან ვალდებულებებს და განთავსებულ კაპიტალს, როგორც ეს აღრიცხულია ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადასახდელი დივიდენდის ნაშთი 68,163 ათასი და 68,483 ათასი ლარის ოდენობით, შესაბამისად, წარმოადგენს „არემჯი კოპერი“-ს მიმართ არსებულ ვალდებულებას. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობა მოელის გადასახდელი დივიდენდის დაკმაყოფილებას „არემჯი კოპერის“ მიმართ სავაჭრო მოთხოვნებთან ურთიერთგადაფარვის გზით, 2024 წელს (იხილეთ შენიშვნა 14).

(c) დამატებით გადახდილი კაპიტალი

დამატებით გადახდილი კაპიტალი წარმოადგენს აქციონერების მიერ განხორციელებულ მთლიან ფულად ან არაფულად შენატანებს, რომელიც ჯერ არ არის რეგისტრირებული, როგორც კომპანიის განთავსებული კაპიტალის ზრდა საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

(d) სამართლიანი ღირებულების რეზერვი კაპიტალში შენატანებისთვის

„პარტნიორი კომპანიის“ მიერ 2014 წლის ოქტომბერში მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, კომპანიის განთავსებული კაპიტალი გაიზარდა 34,139 ათასი ლარის ოდენობით სალიცენზიო შენატანით. კომპანიამ ლიცენზიის სამართლიანი ღირებულება 26,221 ათასი ლარით შეაფასა. სხვაობა განთავსებული კაპიტალის ზრდასა და სავარაუდო სამართლიან ღირებულებას შორის თავდაპირველად აღიარდა 7,918 ათასი ლარის ოდენობით სამართლიანი ღირებულების რეზერვის სახით კაპიტალში შენატანისთვის, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

16. კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს კაპიტალის შესაბამისი ბაზის უზრუნველყოფას კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიულ საჭიროებებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, და ასევე ბაზრის მონაწილეების ნდობის შესანარჩუნებლად. აღნიშნული მიიღწევა მოკლევადიანი აქტივების/ვალდებულებების ეფექტური მართვით, კერძოდ ფინანსური/არაფინანსური ინსტრუმენტების, დაკავშირებული მხარეების მიმართ ვალდებულებების მართვის, კომპანიის შემოსავლების და შედეგების მუდმივი მონიტორინგის და გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების გზით, რაც უმეტესად ვალებით ფინანსდება. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ რადგან სამთო-მომპოვებელი და საწარმოო პროცესები საყდრისის საბადოზე 2014 წლიდან, ხოლო ბნელი ხევის საბადოზე 2021 წლიდან დაიწყო, კომპანიის მოგება და ფულადი ნაკადები განაგრძობს ზრდას.

კომპანიის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობის კოეფიციენტი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს იყო შემდეგი:

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სულ ვალდებულებები	233,205	213,331
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(297)	(397)
წმინდა ვალი	232,908	212,934
 სულ კაპიტალი	 372,049	 328,324
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბერს	0.63	0.65

კომპანიის კაპიტალის მართვის მიდგომაში წლის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა. კომპანია არ წარმოადგენს გარედან დაკისრებული, კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

17. სესხები და კრედიტები

მოცემულ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის პროცენტის მატარებელი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ. დამატებითი ინფორმაცია კომპანიის საპროცენტო განაკვეთის, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ განხილულია მე-20 შენიშვნაში.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი*	-	77,023
	-	77,023
მოკლევადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი*	78,788	1,391
არაუზრუნველყოფილი დაკავშირებული მხარის სესხი	16,861	-
	95,649	1,391

*2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ზემოთ მოცემული უზრუნველყოფილი სესხის მომსახურების კოფიციენტთან (DSCR) დაკავშირებული ფინანსური კოვენანტი იქნა დარღვეული, რამაც საშუალება მისცა გამსესხებელს სესხის მოთხოვნისთანავე დაფარვა მოეთხოვა, თუმცა 2023 წლის 28 დეკემბერს, ჯგუფმა მოიპოვა "უფლებაზე უარის თქმის დოკუმენტი" გამსესხებლისგან აღნიშნულ კოვენანტთან დაკავშირებით, 2024 წლის 31 დეკემბრამდე, შედეგად ბანკის სესხი არ ყოფილა მოთხოვნისთანავე დასაფარი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის.

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი*	აშშ დოლარი	7.00%	2024	79,582	78,788	79,955	78,414
არაუზრუნველყოფი ლი დაკავშირებული მხარის სესხი	შშ დოლარი	12.50%	2024	16,861	16,861	-	-
სულ პროცენტიანი ვალდებულებები				96,443	95,649	79,955	78,414

კომპანია ექვემდებარება ფინანსურ და არაფინანსურ კოვენანტებს GCLA-ს ფარგლებში (იხ. შენიშვნა 10).

(ბ) ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

'000 ლარი	სესხები და კრედიტები 2023	სესხები და კრედიტები 2022
ნაშთი 1 იანვარს	78,414	89,096
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	69,313	-
სესხების დაფარვა	(52,893)	-
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	16,420	-
სხვა ცვლილებები		
საპროცენტო ხარჯი	6,562	6,750
გადახდილი პროცენტი	(5,411)	(6,028)
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა	(336)	(11,404)
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	815	(10,682)
ნაშთი 31 დეკემბერს	95,649	78,414

18. ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი და კაპიტალიზებული აღდგენის ანარიცხი

მოძრაობა ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2023	2022
გრძელვადიანი		
ნაშთი 1 იანვარს	28,562	24,668
დისკონტის პოზიციის დახურვა	2,572	2,336
ცვლილება სავარაუდო ღირებულებაში	(1,214)	1,558
ნაშთი 31 დეკემბერს	29,920	28,562

მოძრაობა კაპიტალიზებულ აღდგენის ანარიცხში (აქტივი) წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი წლის დასაწყისში	10,746	10,688
ცვეთა	(1,831)	(1,500)
ცვლილებები შეფასებაში	(1,214)	1,558
ნაშთი წლის ბოლოს	7,701	10,746

მას შემდეგ, რაც კომპანიამ მიიღო საყდრისის საბადოზე მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია 2014 წლის ოქტომბერში (იხილეთ შენიშვნა 1(ბ)), კომპანიის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ საყდრისის საბადოს და მიმდებარე ტერიტორიების აღდგენის ვალდებულება სრულად იქნება გაწეული კომპანიის მიერ 2029 წელს, მას მერე, რაც ხელმძღვანელობის გეგმების შესაბამისად, 2028 წელს მოხდება კომპანიის ოპერაციების დასრულება ამ ტერიტორიაზე. ამასთანავე, კომპანიის ხელმძღვანელობა მოელის, რომ მადნეულის და ბნელი ხევის ტერიტორიის და მომიჯნავე დაზარალებული ტერიტორიების აღდგენის ვალდებულება სრულად იქნება გაწეული კომპანიის მიერ 2026 წელს.

ვალდებულების ხასიათიდან გამომდინარე, ანარიცხის გაანგარიშების ყველაზე დიდი გაურკვევლობა უკავშირდება გასაწევ ხარჯებს. გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა საქართველოში განაგრძობს განვითარებას და რთულია მსგავსი ტერიტორიის აღდგენასთან დაკავშირებით მიმდინარე კანონმდებლობით მოთხოვნილი ზუსტი სტანდარტების განსაზღვრა. ზოგადად, აღდგენის სტანდარტი განისაზღვრება მინერალური რესურსების შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების საფუძველზე. ამ დაშვების გაკეთებისას, ხელმძღვანელობამ კონსულტაცია გაიარა კომპანიის შიდა და გარე ინჟინრებთან.

მნიშვნელოვანი დაშვებები, რომლებსაც ეფუძნება ტერიტორიის აღდგენის ვალდებულება, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

- ტერიტორიის აღსადგენად საჭირო მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მთლიანი არადისკონტირებული ოდენობა შეადგენს 43,394 ათას ლარს (2022: 45,890 ათასი ლარი);
- ანარიცხის ვადები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის შეფასების საფუძველზე თუ როდის შეწყვეტს კომპანია მადნის მოპოვებას (რეზერვების ამოწურვა სამთო-მომპოვებელი და მეორადი დამუშავებისთვის) და ლიცენზიის მოქმედების პერიოდით. აღდგენის ხარჯების გაწევა დაიგეგმა 2026 წლისთვის, მადნეულის ტერიტორიაზე ძველი გროვებისთვის, 2029 წელს - საყდრისის საბადოსთვის და 2026 წელს ბნელი ხევის საბადოსთვის (იხ. შენიშვნა 4(a));
- ურისკო განაკვეთი, რომლითაც მოხდა მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დისკონტირება იყო 8.6% (2022: 8.93%) მესამედური გადამუშავებული გროვებისათვის, 8.6% ბნელი ხევის საბადოსთვის (2022: 8.93%) და 8.4% (2022: 9.06%) საყდრისის საბადოსთვის. დისკონტირების განაკვეთები წარმოადგენდა ნომინალურ, ურისკო განაკვეთს, მოსალოდნელი ინფლაციის მიხედვით კორექტირების განხორციელებამდე.
- ცვლილება შეფასებაში ძირითადად განპირობებული იყო რეკულტივაციის ტერიტორიის ზრდით და მზარდი მომავალი რეკულტივაციის ხარჯებით.

19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	<u>31 დეკემბერი 2023</u>	<u>31 დეკემბერი 2022</u>
მოკლევადიანი		
სავაჭრო ვალდებულებები	15,494	15,800
ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	5,743	6,143
ვალდებულებები დასაქმებულების მიმართ	5,688	5,278
	<u>26,925</u>	<u>27,221</u>
 გრძელვადიანი		
ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	12,548	10,651
	<u>12,548</u>	<u>10,651</u>

2023 წელს, 90,712 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო ვალდებულება იქნა ურთიერთგადაფარული სს "არემჯი კოპერის" მიმართ არსებულ სავაჭრო მოთხოვნასთან.

კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია მე-20 შენიშვნაში.

20. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა, განუსაზღვრელობებიდან და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებიდან გამომდინარე, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებელი გაყიდვისას ან ვალდებულებების გადაცემისას.

კომპანიამ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება ძირითადი თანხის და პროცენტის მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის პროცენტის საბაზრო განაკვეთით დისკონტირდება.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად კომპანია შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 20(b)(ii));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 20(b)(iii));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 20(b)(iv));
- საოპერაციო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 20(b)(v)).

(i) რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს აკისრია მთლიანი პასუხისმგებლობა კომპანიის რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და ზედამხედველობაზე.

კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის მონიტორინგისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და კომპანიის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს კომპანიის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მომხმარებელი ან კონტრაქტის ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელმწიფოებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშობება კომპანიის კლიენტების მიმართ არსებულ მოთხოვნებთან, გაცემულ სესხებთან და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე, საანგარიშგებო თარიღისთვის, იყო შემდეგი:

'000 ლარი	შენიშვნები	საბალანსო ღირებულება	
		31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	14	169,383	104,645
გაცემული სესხები	12	254,175	236,827
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		297	397
		423,855	341,869
 საკრედიტო ვალდებულებები	 21(e)	 18,288	 18,374

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

კომპანიის საკრედიტო რისკი ძირითადად განპირობებულია თითოეული მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლებით. თუმცა, ხელმძღვანელობა ასევე ითვალისწინებს ფაქტორებს, რომლებმაც შეიძლება მისი კლიენტთა ბაზის საკრედიტო რისკზე იქონიონ გავლენა, მათ შორის, იმ ინდუსტრიასთან ან ქვეყანასთან დაკავშირებული დეფოლტის რისკი, რომელშიც ოპერირებენ კლიენტები.

2023 წელს, კომპანიის მთლიანი შემოსავლის ძირითადი ნაწილი უკავშირდება შვეიცარიაში დაფუძნებულ ერთ მომხმარებელთან განხორციელებულ (2022: ერთი კლიენტი) ოქროს და ვერცხლის გაყიდვების ოპერაციებს და „არემჯი კოპერზე“ (დაკავშირებული მხარე) სპილენძის მადნის გაყიდვების ოპერაციებს.

კომპანია არ ითხოვს უზრუნველყოფას სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან მიმართებაში.

კომპანიის ოქროს და ვერცხლის ხელშეკრულებები, როგორც წესი, ითვალისწინებს წინასწარ გადახდას, როგორც ეს მითითებულია ინდივიდუალურ ხელშეკრულებებში, რომლებიც ეფუძნება წინასწარ ანალიზებს. საბოლოო ანგარიშსწორება ეფუძნება საბოლოო ანალიზებს და ლითონის კოტირებულ ფასებს, გასაშუალოებულს კონკრეტული კოტირების პერიოდის განმავლობაში, რომელიც როგორც წესი 5-10 დღეს მოიცავს.

კორპორატიული მომხმარებლების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომპანია მის საკრედიტო რისკის ხარისხზე დაქვემდებარებას ანაწილებს ზარალის რისკის განმსაზღვრელი მონაცემების (გარე რეიტინგები, აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება, მმართველობითი ანგარიშები და ფულადი ნაკადების პროგნოზები და ხელმისაწვდომი პრეს-ინფორმაცია კლიენტებზე და სხვა) და გამოცდილი საკრედიტო განსჯის გამოყენების საფუძველზე. საკრედიტო რისკების დონეები განისაზღვრება რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით, რომლებიც მიანიშნებს დეფოლტის რისკზე და შეესაბამება სააგენტოების გარე საკრედიტო რეიტინგების განმარტებებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე კლიენტების მიმართ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის, 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
	არ არის	არ არის
	გაუფასურებული	გაუფასურებული
	საკრედიტო რისკით	საკრედიტო რისკით
მომხმარებლის საკრედიტო რისკის ხარისხი		
დაბალი რისკი	170,463	105,318
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	170,463	105,318
ზარალის რეზერვი	(1,080)	(673)
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	169,383	104,645

დაბალი რისკი - მსესხებელს ("Moody's" გარე საკრედიტო რეიტინგის B1-ის ეკვივალენტური), ახლო მომავალში, გააჩნია მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების ძლიერი უნარი და ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოებების მომავალმა უარყოფითმა ცვლილებებმა, არ არის სავარაუდო, რომ უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლის უნარზე დააკმაყოფილოს თავისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

სასესხო მოთხოვნები

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიას აქვს დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები. სესხები არ არის უზრუნველყოფილი. სასესხო მოთხოვნების პირობები მოცემულია მე-12 შენიშვნაში.

ხელმძღვანელობის შეფასების მიხედვით კონტრაქტებს გააჩნიათ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დაკმაყოფილების მაღალი უნარი, შესაბამისად დაკავშირებული საკრედიტო რისკი არის დაბალი. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღრიცხული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ტოლია 10,756 ათასი ლარის (2022: 9,510 ათასი ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები არ ყოფილა ვადაგადაცილებული.

გაცემული სესხები კლასიფიცირებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის 1-ელ ეტაპზე.

დეფოლტის ალბათობა გაცემული სესხებისთვის, რომელიც უკავშირდება კონტრაქტებს, რომელთაც აქვთ არსებითი ნაშთები წლის ბოლოს, განისაზღვრა შემდეგნაირად: 6.36% "არ ემ ჯი აურამაინისთვის" და "კავკასიის სამთო ჯგუფისთვის" (CMG) და 1.19% "არემჯი კოპერი"-სთვის. აღნიშნული განისაზღვრა ინდივიდუალური მიდგომით ექსპერტის მიერ სარეიტინგო სისტემის მიხედვით, ქულებიანი კითხვარის საფუძველზე. ქვეყნის რეიტინგი წარმოადგენს საბაზისო დეფოლტის ალბათობის საფუძველს, რაც წარმოადგენს რეიტინგს და ქვედა ზღვარს გაცემული სესხებისა და სავაჭრო მოთხოვნებისთვის. კომპანია დეფოლტის ალბათობის გარე ბენჩმარკის სახით "Moody's"-ის დეფოლტის კვლევას იყენებს.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში განისაზღვრა დაახლოებით 54%-ის დონეზე ყველა კონტრაქტისთვის, რომელთაც აქვთ გაცემული სესხების დაუფარავი ნაშთები წლის ბოლოს. კომპანია იყენებს პრიორიტეტული არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების აღდგენის საშუალო განაკვეთებს, "Moody's" ყოველწლიური დეფოლტის კვლევის თანახმად (როგორც "ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში" გარე ბენჩმარკი).

ხელმძღვანელობის შეფასებით "დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში" განისაზღვრა 100%-ის დონეზე, იმის გათვალისწინებით, რომ გაცემული სესხები უნდა იყოს დაფარული დაფარვის ვადის დადგომისას.

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან და გაცემულ სესხებთან მიმართებაში

წლის განმავლობაში, გაუფასურების რეზერვში მოძრაობა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან და გაცემულ სესხებთან მიმართებაში იყო შემდეგი.

	2023	2023	2023
	სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	გაცემული სესხები	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	673	9,510	10,183
დარიცხული საკრედიტო ზარალი	407	1,290	1,697
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა	-	(44)	(44)
ნაშთი 31 დეკემბერს	1,080	10,756	11,836

’000 ლარი	2022	2022	2022
	სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	გაცემული სესხები	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	251	11,541	11,792
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა/ (აღდგენა)	422	(569)	(147)
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა	-	(1,462)	(1,462)
ნაშთი 31 დეკემბერს	673	9,510	10,183

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანია ფლობდა ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს 297 ათასი ლარის ოდენობით (2022 წელს: 397 ათასი ლარი), რომელიც წარმოადგენს მის მაქსიმალურ საკრედიტო დამოკიდებულებას ამ აქტივებზე. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები დაცულია საქართველოს ბანკში, რომელსაც Fitch-ის სარეიტინგო სააგენტოს მიერ მინიჭებული აქვს გრძელვადიანი რეიტინგი BB.

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების გაუფასურება შეფასდა 12-თვიანი მოსალოდნელი ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. კომპანია მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაქტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით. 2023 წლის განმავლობაში, კომპანიას არ უღიარებია გაუფასურების რეზერვი ფულად სახსრებთან და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

საკრედიტო ვალდებულებები

კომპანია ასევე ექვემდებარება, კომპანიის მიერ, საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულებაში დაკავშირებული მხარის კომპანიების დავალიანების გარანტირების მიზნით დადებული საგარანტიო ხელშეკრულებებიდან წარმოშობილ საკრედიტო რისკს (იხ. შენიშვნა 21 (ე)). საკრედიტო რისკი არასაბალანსო ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაქტის მხრიდან საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულების პირობების მიხედვით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის შედეგად ზარალის გაწევის შესაძლებლობა. დაკავშირებული მხარის კომპანიების დეფოლტის განაკვეთები განისაზღვრა 1.19% - 6.36%-მდე დიაპაზონში. ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანია სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. კომპანიის მიდგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით მოიცავს, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფას, რომ მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად, როგორც ნორმალურ, ისე - სტრესულ ვითარებაში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან კომპანიის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

ჩვეულებრივ, კომპანია უზრუნველყოფს, რომ მას ჰქონდეს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 90-დღიანი პერიოდისთვის, ფინანსური ვალდებულებების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამორიცხავს ისეთი ექსტრემალური ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომელთა გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

კომპანიას არ გააჩნია ლიკვიდურობის რისკის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ის, ჩვეულებრივ ფლობს მოკლევადიან აქტივებს, რომლებიც მოკლევადიან ვალდებულებებს აღემატება და უზრუნველყოფს იმას, რომ კომპანია შეძლებს მისი ფინანსური ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ წარმოდგენილია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის. თანხები ბრუტო ფორმით და დისკონტირების გარეშეა წარმოდგენილი და მოიცავს სავარაუდო საპროცენტო გადახდებს და გამორიცხავს ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების გავლენას:

31 დეკემბერი 2023	საბალანსო	სახელშეკრულებო		0-3	3-12	1-2	2-5	5 წელზე
'000 ლარი	ლირებულზე	ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	თვემდე	თვემდე	წლამდე	წლამდე	მეტი
არაწარმოებული								
ფინანსური								
ვალდებულებები								
სესხები და								
კრედიტები	95,649	104,065	-	1,383	102,682	-	-	-
სავაჭრო და სხვა								
ვალდებულებები	33,785	55,161	-	17,741	2,325	2,991	5,287	26,817
გადასახდელი								
დივიდენდი	68,163	68,163	68,163	-	-	-	-	-
საკრედიტო								
ვალდებულებები								
(შენიშვნა 21(e))	18,288	18,288	18,288	-	-	-	-	-
	215,885	245,677	86,451	19,124	105,007	2,991	5,287	26,817

31 დეკემბერი 2022	საბალანსო	სახელშეკრულებო		0-3	3-12	1-2	2-5	5 წელზე
'000 ლარი	ლირებულზე	ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	თვემდე	თვემდე	წლამდე	წლამდე	მეტი
არაწარმოებული								
ფინანსური								
ვალდებულებები								
სესხები და								
კრედიტები	78,414	91,112	-	1,374	4,197	85,541	-	-
სავაჭრო და სხვა								
ვალდებულებები	37,872	51,944	-	18,887	2,420	2,679	5,253	22,705
გადასახდელი								
დივიდენდი	68,483	68,483	68,483	-	-	-	-	-
საკრედიტო								
ვალდებულებები								
(შენიშვნა 21(e))	18,374	18,374	18,374	-	-	-	-	-
	203,143	229,913	86,857	20,261	6,617	88,220	5,253	22,705

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორც არის სავალუტო კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები, იმოქმედებს კომპანიის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

სავალუტო რისკი

კომპანია ექვემდებარება სავალუტო რისკს, იმ გაყიდვებთან, შესყიდვებთან, გაცემულ სესხებთან და კრედიტებთან მიმართებაში, რომლებიც კომპანიის სამუშაო ვალუტასგან განსხვავებულ ვალუტაში არის დენომინირებული. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი.

როგორც წესი, კრედიტები დენომინირებულია ვალუტებში, რომლებიც კომპანიის შესაბამისი ოპერაციებიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებს შეესაბამება, აშშ დოლარი. ამასთანავე, პროცენტი სესხებზე სესხის ვალუტაშია დენომინირებული. ეს წარმოქმნის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, წარმოებული ხელშეკრულებების გაფორმების აუცილებლობის გარეშე.

კომპანიის დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

’000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2023	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2022
	2023	2022
გაცემული სესხები	254,175	236,827
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	632	163
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	248	320
სესხები და კრედიტები	(95,649)	(78,414)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(6,168)	(6,494)
გადასახდელი დივიდენდი	(68,163)	(68,483)
წმინდა დაქვემდებარება	85,075	83,919

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2022	2022	2023	2022
აშშ დოლარი	2.6279	2.9156	2.6894	2.7020

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო გამყარება/(შესუსტება), ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად, ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იმოქმედებდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და ასევე იმოქმედებდა კაპიტალზე და მოგებაზე ან ზარალზე ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

’000 ლარი	მოგება ან ზარალი	
	გამყარება	შესუსტება
31 დეკემბერი 2023		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(8,508)	8,508
31 დეკემბერი 2022		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(8,392)	8,392

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, უპირველეს ყოვლისა, გავლენას ახდენს სესხებსა და კრედიტებზე და გაცემულ სესხებზე, სესხის ნომინალური ღირებულების (სესხი ფიქსირებული განაკვეთით) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (სესხი ცვლადი განაკვეთით) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსასაზღვრად, თუ რა ოდენობით უნდა ექვემდებარებოდეს კომპანია ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებს. თუმცა, ახალი სესხების და კრედიტების აღების დროს გადაწყვეტილების მიღებისას მართვის გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მსჯელობით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება კომპანიისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალეზადი.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის არცერთი ფინანსური აქტივი და ვალდებულება არ ატარებს ცვლად საპროცენტო განაკვეთს, შესაბამისად კომპანია არსებითად არ არის დაქვემდებარებული საპროცენტო განაკვეთის რისკს.

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

კომპანია არ აღრიცხავს ფიქსირებულგანაკვეთიან ფინანსურ ინსტრუმენტებს როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულს ან როგორც სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულს. შესაბამისად, ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის არ იმოქმედებდა მოგებაზე ან ზარალზე, ან კაპიტალზე.

(v) საოპერაციო რისკი

(c) სამთო-მომპოვებელ სამუშაოებთან დაკავშირებული საქმიანობები

სამთო-მომპოვებელ სამუშაოებთან დაკავშირებული საქმიანობები მათი ხასიათიდან გამომდინარე მრავალ საოპერაციო რისკს და ფაქტორს ექვემდებარება, რომლებიც ზოგადად კომპანიის კონტროლს სცდება და შესაძლოა იმოქმედოს კომპანიის საქმიანობაზე, საოპერაციო შედეგებსა და ფულად ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ფაქტორებს: (i) მიწისა და წყლის დაუფეგმავი პირობები და ნეგატიური მოთხოვნები წყალთან დაკავშირებულ უფლებებზე, (ii) გეოლოგიური პრობლემები, მათ შორის მიწისძვრები და სხვა ბუნებრივი კატასტროფები, (iii) მეტალურგიული და სხვა დამუშავების პრობლემები, (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების წარმოშობა და სხვა ფორსმაჟორული ვითარებები, (v) მადნის მოსალოდნელზე დაბალი შემცველობა ან ამოღებადობის განაკვეთები, (vi) უზედური შემთხვევები, (vii) საჭირო სახელმწიფო ნებართვების მიღების შეფერხება ან მიუღებლობა, (viii) სასამართლო საქმეთ წარმოების შედეგები, მათ შორის სააგენტო გადაწყვეტილებების გასაჩივრება, (ix) საძიებო და განვითარების სამუშაოებთან დაკავშირებული გაურკვევლობები, (x) შეფერხებები ტრანსპორტირებაში, (xi) შრომითი დავები, (xii) დამაკმაყოფილებელი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობა, (xiii) მასალების და ხელსაწყოების ხელმიუწვდომლობა, (xiv) მოწყობილობების ან პროცესების გაუმართაობა სპეციფიკაციების ან მოლოდინების შესაბამისად, (xv) მოულოდნელი სირთულეები, რომლებიც ითვალისწინებს შემენილ ოპერაციებს და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას და (xvi) ფინანსური მცდელობების შედეგები და ფინანსური ბაზრის პირობები.

(d) ოქროს ფასის არასტაბილურობა

კომპანიის ფინანსური შედეგები დიდწილად არის დამოკიდებული ოქროს ფასზე, რაზეც კომპანიის კონტროლს მიღმა მყოფი მრავალი ფაქტორი მოქმედებს. ოქრო წარმოადგენს საქონელს, რომელიც ლონდონის ძვირფასი ლითონების ბაზარზე, ტოკიოს სასაქონლო ბირჟაზე, ნიუ იორკის სასაქონლო ბირჟაზე (COMEX) და ციურიხის ოქროს ფონდში იყიდება. კომპანიის ოქრო იყიდება ლონდონის ძვირფასი ლითონების ბირჟაზე კოტირებული ფასებით. ხსენებულ ბირჟაზე ანგარიშგებულ ოქროს ფასზე მნიშვნელოვნად მოქმედებს მრავალი ფაქტორი, მათ შორის (i) ოქროზე მოთხოვნის და მიწოდების ნაშთი მსოფლიო მასშტაბით, (ii) გლობალური ეკონომიკური ზრდის განაკვეთები, ტენდენციები ძვირფასი ლითონების წარმოებაში, რომლებიც უკავშირდება ოქროს მოთხოვნას, (iii) ეკონომიკური ზრდა და პოლიტიკური პირობები ინდოეთსა და აზიის სხვა ქვეყნებში, რომლებიც მსოფლიოს უმსხვილესი მომხმარებლები გახდნენ, ასევე სხვა განვითარებადი ეკონომიკები, (iv) სპეკულაციური საინვესტიციო პოზიციები ოქროსა და ოქროს ფიუჩერებში, და (v) ვალუტის გაცვლითი კურის მერყეობა, მათ შორის აშშ დოლარის შედარებით გამყარება. ოქროს ბაზარი არასტაბილური სეგმენტია. 2023 წლის განმავლობაში, ლონდონის ძვირფასი ლითონების ბაზრის ასოციაციის ყოველდღიური საანგარიშგებო ფასები ერთ უნცია ოქროზე 1,809 აშშ დოლარიდან 2,078 აშშ დოლარამდე მერყეობდა. ოქროს საშუალო ფასი გაიზარდა 1,800 აშშ დოლარიდან 2022 წელს 1,942 აშშ დოლარამდე 2023 წელს.

ოქროს დაბალი ღირებულების ხანგრძლივი პერიოდი უარყოფითად იმოქმედებდა კომპანიის მოგებასა და ფულად ნაკადებზე.

21. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. კომპანიას არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, საქმიანობის შეწყვეტის ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონების ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშობა კომპანიის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ არ მოხდება კომპანიის სათანადოდ დაზღვევა, იარსებებს რისკი იმისა, რომ კონკრეტული აქტივების დაკარგვა ან განადგურება არსებით უარყოფით გავლენას იქონიებს კომპანიის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(b) სასამართლო დავა

კომპანია მესამე პირის სახით არის ჩართული საყდრისი-ყაჩაღიანის ტერიტორიასთან დაკავშირებულ სარჩელში.

2015 წლის იანვარში, ორმა ფიზიკურმა პირმა შეიტანა სარჩელი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს (შემდგომში „სამინისტრო“) და საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს (შემდგომში „სააგენტო“) წინააღმდეგ. მოსარჩელები ითხოვდნენ შემდეგი დოკუმენტების გაუქმებას: 1) სააგენტოს ბრძანება №2/271 (თარიღი: 2014 წლის 12 დეკემბერი), რომლის საფუძველზეც სააგენტომ საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველეს ოქროს საბადოს („ობიექტი“) მოუხსნა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი და 2) სააგენტოს კორესპონდენცია №05/09/1857 (თარიღი: 2014 წლის 12 დეკემბერი), რომლის საფუძველზეც სააგენტომ გასცა ინფორმაცია და დაამოწმა შპს „არემჯი გოლდი“-ს მიერ ობიექტის მოხსნა, მათი ბიზნეს მიზნებიდან გამომდინარე. მოსარჩელები დავობდნენ, რომ ზემოთ ხსენებული ადმინისტრაციული აქტები გაცემული იყო საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით. კერძოდ, ობიექტი სრულად არ იყო შემოწმებული მისთვის სტატუსის მოხსნამდე და დაინტერესებულ მხარეებს არ შეეძლოთ ადმინისტრაციულ საქმეთწარმოებაში ჩართვა, რადგან ის განხორციელდა ძალიან შეზღუდულ ვადებში. სარჩელი შეწყდა სასამართლოს მიერ 2017 წლის 15 დეკემბერს. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო სასამართლოში, თუმცა გადაწყვეტილება ჯერ არ არის მიღებული.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და მას კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებების და სასამართლოს გადაწყვეტილებების ხშირი ცვლილებები ახასიათებს, რაც ხშირად გაურკვეველი, ურთიერთგამომრიცხავი და განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო წელი ღია რჩება საგადასახადო უწყებების მიერ განსახილველად, სამი თანმიმდევრული კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, კონკრეტულ ვითარებებში საგადასახადო წელი შესაძლოა უფრო დიდი ხნით დარჩეს ღია.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიის ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(d) პირობითი გარემოსდაცვითი ვალდებულებები

კომპანია სხვადასხვა სახელმწიფო კანონს და რეგულაციას ექვემდებარება, რომლებიც ჰაერის დამაბინძურებელ ემისიებს, მავნე ნივთიერებების, მავნე ნარჩენების და სხვა ტოქსიკური მასალების გამოყოფას, დამუშავებას, შენახვასა და განკარგვას ეხება. ხელმძღვანელობის აზრით, კომპანია აკმაყოფილებდა გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებულ სახელმწიფო მოთხოვნებს და შესაბამისად, კომპანიას არ აქვს რაიმე სახის პოტენციური პირობითი გარემოსდაცვითი ვალდებულება, რადგან ხელმძღვანელობას არ მიაჩნია, რომ უახლოეს მომავალში წარმოიშვება რაიმე სახის მსგავსი პირობითი გარემოსდაცვითი ვალდებულება. თუმცა, საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა განვითარების პროცესშია და კანონმდებლობასა და მის ინტერპრეტაციებში პოტენციურმა ცვლილებებმა შესაძლოა წარმოშვას მატერიალური ვალდებულებები მომავალში.

(e) საკრედიტო ვალდებულებები

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიას აქვს 150 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით საკრედიტო ხაზი სს "საქართველოს ბანკთან" (იხ. შენიშვნა 17). საკრედიტო ხაზის დაფარვის ვადა არის 2032 წელი. საკრედიტო ხაზის ნაწილის სახით, ნებისმიერი კონტრაქტის დეფოლტის შემთხვევაში, ხელშეკრულების ფარგლებში, ყველა დაკავშირებული მხარის კომპანიები ერთობლივად არიან პასუხისმგებელნი საკრედიტო ხაზის მთლიან გატანილ ოდენობაზე. საკრედიტო ხაზზე მოლაპარაკებები განხორციელდა, როგორც გარიგება დამოუკიდებელ მხარეებს შორის, გამოშვებაზე ნამატის გარეშე.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, საკრედიტო ხაზის დაუფარავი ოდენობა, გარდა გატანილი საკრედიტო ხაზისა (ყველა მხარის მიერ), იყო 214 ათასი ლარი (2022: 215 ათასი ლარი). დაუფარავი საკრედიტო ვალდებულებების ოდენობები (იხილეთ შენიშვნა 20(b)) წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომელიც იქნებოდა აღიარებული საანგარიშგებო თარიღისთვის თუ კონტრაქტები ვერ დააკმაყოფილებდნენ მათ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. შესაბამისად, ზემოთ წარმოდგენილი მთლიანი დაუფარავი სახელშეკრულებო ვალდებულებები, არ წარმოადგენს თანხის აუცილებლად გადინების ვალდებულებას, ვინაიდან აღნიშნულს შეიძლება ვადა გაუვიდეს ან იქნეს შეწყვეტილი კომპანიის მხრიდან დაფინანსების გარეშე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის და წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღისთვის, დაკავშირებული მხარეები არ ავლენენ ფინანსური სირთულეების ნიშნებს და აკმაყოფილებენ სესხების დაფარვის გრაფიკს, შესაბამისად ფინანსური ინსტრუმენტი 1-ელ ეტაპზეა განაწილებული. აღნიშნულის გათვალისწინებით, გირაოს დაქვემდებარებული აქტივების დონისა (იხ. შენიშვნები 10 და 11) და დაკავშირებული მხარის საწარმოების საკრედიტო ხარისხის შესახებ ინფორმაციის შეფასების შემდეგ (დაკავშირებული მხარეების შესაბამისი საკრედიტო რეიტინგებისთვის, იხილეთ შენიშვნა 20(b)(ii)), - მაგალითად მათი შედეგები სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში და ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები - ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის (იხილეთ შენიშვნა 20(b)).

22. დაკავშირებული მხარეები

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის პირდაპირი მფლობელები არიან სს „არემჯი კოპერი“ და შპს „მაინინგ ინვესტმენტსი“, რომლებიც ფლობენ („პარტნიორი კომპანიები“, „მესაკუთრეები“) კომპანიის კაპიტალის 3,79% და 96,21%-ს, შესაბამისად. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანიაა „Magenta Investments Limited“ (2022: შპს „Aegis Investments“). კომპანიაზე საბოლოო კონტროლის მქონე მხარე არის დიმიტრი ტროიციკი.

(b) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

(i) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ* წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია პერსონალის ხარჯებში (იხილეთ შენიშვნა 8):

'000 ლარი	2023	2022
დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები	2,430	2,364
დასაქმების შეწყვეტის სარგებელი**	-	2,960
	2,430	5,324

*ზემოთ წარმოდგენილი ოდენობები არ ასახავს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ყველა წევრის ანაზღაურებას. კომპანიის ზოგიერთი უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრები ასევე დასაქმებულნი არიან მფლობელი კომპანიის მიერ (არემჯი კოპერი). აღნიშნული უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრების მთლიანი ანაზღაურება 3,473 ათასი ლარის ოდენობით (2022: ნული) იქნა გადახდილი „არემჯი კოპერის“ მიერ.

** 2022 წელს, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის გარკვეულმა წევრებმა მიიღეს 2,960 ათასი ლარის ოდენობით დასაქმების შეწყვეტასთან დაკავშირებული სარგებელი.

(c) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

კომპანიის ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია ქვემოთ.

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2023	2022	2023	2022
საქონლისა და მომსახურების გაყიდვა:				
მესაკუთრეები	124,687	109,559	168,152	103,918
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	52	178	509	453

(ii) ხარჯები

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2022	2022	2022	2022
საქონლის შესყიდვა:				
მესაკუთრეები	10,039	13,389	-	-
მომსახურების შესყიდვა:				
მესაკუთრეები	56,598	63,491	-	-
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	9,830	8,191	18,291	16,794
სამეთვალყურეო საბჭო	-	200	-	-

(iii) სესხები

'000 ლარი	სესხის ოდენობა 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2023	2022	2023	2022
სესხები და კრედიტები:				
მესაკუთრეები	69,313	-	16,861	-
გაცემული სესხები:				
მესაკუთრეები	125,252	197,864	25,136	31,775
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	3,552	4,482	229,039	205,052

კომპანია ექვემდებარება, კომპანიის მიერ, საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულებაში კონტრაქტების (დაკავშირებული მხარეები) დავალიანების გარანტირების მიზნით დადებული საგარანტიო ხელშეკრულებებიდან წარმოშობილ საკრედიტო რისკს (იხილეთ შენიშვნა 20 (b)(ii)).

სესხებისა და კრედიტების და გაცემული სესხების ვადები და პირობები წარმოდგენილია შენიშვნებში 17 და 12, შესაბამისად.

2023 წელს, სესხებსა და კრედიტებზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა 414 ათასი ლარი შეადგინა (2022: ნული).

2023 წელს, სასესხო მოთხოვნაზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავალმა 24,411 ათასი ლარი შეადგინა (2022: 27,004 ათასი ლარი).

(iv) დივიდენდები

’000 ლარი	31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გამოცხადებული დივიდენდები		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	2023	2022	2023	2022
მესაკუთრეები	-	-	68,163	68,483

(v) საკრედიტო ვალდებულებები

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანია დაკავშირებული მხარეების დავალიანების გარანტი იყო (იხ. შენიშვნა 21(e)).

23. შემდგომი მოვლენები

(a) ლიცენზიის შეძენა

2024 წლის აპრილში, კომპანიამ „არემჯი გოლდისგან“ შეიძინა მინერალური რესურსების, ძიების, მოპოვებისა და დამუშავების საძიებო და საშემფასებლო ლიცენზია იმედის საბადოზე, რომელიც მდებარეობს სამხრეთ საქართველოში, ბოლნისის რაიონის ტერიტორიაზე, დაფარვის ვადით 2041 წლის ოქტომბერი. აღნიშნული შეძენისთვის გადახდილი ანაზღაურება 4,848 ათას ლარს შეადგენს.

24. შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე.

25. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

კომპანია თანმიმდევრულად იყენებდა შემდეგ სააღრიცხვო პოლიტიკებს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

ამასთანავე, 2023 წლის 1 იანვრიდან კომპანიამ მიიღო „სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები“ (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის კორექტირებები). კორექტირებები მოითხოვს „არსებითი“ და არა „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკების წარდგენას. მიუხედავად იმისა, რომ კორექტირებებს არ მოჰყოლია რაიმე ცვლილება თვითონ ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკებში, მათ გავლენა მოახდინეს შენიშვნა 25(a-n)-ში წარმოდგენილ სააღრიცხვო პოლიტიკებზე.

(a) შემოსავალი

(i) გაყიდული საქონელი

კომპანია, ძირითადად ოქროსა და ვერცხლის ზოდების წარმოებითა და გაყიდვით არის დაკავებული. მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც კონტროლი საქონელზე გადაეცემა მომხმარებელს იმ ფასად რაც ასახავს, მოცემული ზოდების სანაცვლოდ მისაღები ანაზღაურების კომპანიისეულ მოლოდინს. კომპანია ზოგადად მიიჩნევს, რომ ის ასრულებს პრინციპალის როლს მის შემოსავლიან ხელშეკრულებებში, რადგან ის როგორც წესი აკონტროლებს საქონელს მისი კლიენტზე გადაცემამდე.

შემოსავალი აღიარდება დროის გარკვეულ მომენტში როდესაც კონტროლი საქონელზე მომხმარებელს გადაეცემა, რომელიც ამავდროულად ამუშავებს მოცემულ საქონელს. როგორც წესი, შემოსავლის აღიარება, დამმუშავებელზე ზოდების მიწოდების და ანგარიშსწორების განხორციელების შემდეგ ხდება. კომპანიის საბადოდან დამმუშავებელზე მიწოდების პროცესი, როგორც წესი მაქსიმუმ 2 დღეს მოიცავს. ოქროსა და ვერცხლის ზოდების გაყიდვა ხორციელდება მაშინ, როდესაც კომპანია კლიენტისგან კონკრეტული ოქროსა და ვერცხლის ზოდების პარტიის მიწოდების მოვლენის დასტურს იღებს (გაყიდვის ხელშეკრულების მიხედვით პარტიის მიღების დადასტურებიდან დადგენილი 5-დღიანი პერიოდის ვადაში).

(ii) გაწეული მომსახურება

კომპანია გასწევს მადანის დატვირთვისა და ტრანსპორტირების, ასევე საბადოს გზების მშენებლობის მომსახურებას.

კომპანია ასკვნის, რომ მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი უნდა აღიარდეს გარკვეული დროის განმავლობაში, რადგან მომხმარებელი თანადროულად იღებს და მოიხმარს კომპანიის მიერ მიწოდებულ სარგებელს. კომპანია განსაზღვრავს, რომ შენატანების მეთოდი არის გაწეული მომსახურების პროგრესის შეფასების საუკეთესო მეთოდი, რადგან კომპანიის ძალისხმევასა (მაგ. გასული დრო) და მომხმარებელზე მომსახურების გადაცემას შორის პირდაპირი კავშირი არსებობს. კომპანია შემოსავალს აღიარებს გასული დროის, მომსახურების დასასრულებლად აუცილებელ მთლიან მოსალოდნელ დროსთან შეფარდების საფუძველზე.

(b) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

კომპანიის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- აქტივის აღდგენის ვალდებულების დისკონტის პოზიციის დახურვა;
- გარემოსდაცვითი ანარიცხის დისკონტის პოზიციის დახურვა;
- საპროცენტო ხარჯი;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე;

საპროცენტო შემოსავლების და ხარჯების გაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი ანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციაში.

(c) უცხოური ვალუტა

(i) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია კომპანიის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღების შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, გადაყვანილია კომპანიის სამუშაო ვალუტაში სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი ერთეულები, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირდება გარიგების თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით წარმოშობილი სხვაობები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(d) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ფარგლებში, თუ კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(e) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, სესხის გამცემი ორგანიზაციები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში უნდა შესულიყო 2023 წლის 1 იანვრიდან. თუმცა, საგადასახადო კანონმდებლობაში შეტანილი ცვლილებების გამო, საფინანსო დაწესებულებები აღარ გადავლენ დაბეგვრის ესტონურ მოდელზე (გარდა სადაზღვევო კომპანიებისა, რომლებიც გადადიან ესტონურ მოდელზე 2024 წლის 1 იანვრიდან).

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან იმ პერიოდისა რომლისთვის არის გადახდილი დივიდენდები. საგადასახადო ვალდებულების თანხა დივიდენდების განაწილებაზე გამოითვლება როგორც წმინდა განაწილების თანხის 15/85-ი.

გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულების ურთიერთგადაფარვა ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მოგების გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები. კომპანია ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და გადასახადს ამგვარ ერთეულებზე აღრიცხავს როგორც გადასახადებს, მოგების გადასახადის გარდა.

(f) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგების თვითღირებულება გამოიანგარიშება საშუალო შეწონილის პრინციპის საფუძველზე და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებაზე ან დამუშავებაზე და მათი ადგილზე მიწოდებასა და სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად საჭირო სხვა ხარჯებს. წარმოებული მარაგების და დაუსრულებელი წარმოების შემთხვევაში, თვითღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ჩვეულებრივი სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ფასს, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(g) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები, გარდა მიწისა, ფასდება თვითღირებულებით დაგროვილი ცვეთის და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. მიწა ფასდება თვითღირებულებით, გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. ძირითადი საშუალებების თვითღირებულება 2005 წლის 1 იანვარს (ფასს აღრიცხვის სტანდარტებზე გადასვლის თარიღი) განისაზღვრა მოცემულ თარიღში მისი სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ("დასაშვები საწყისი ღირებულება").

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივების თვითღირებულება შედგება მასალების, პირდაპირი შრომითი და ნებისმიერი სხვა დანახარჯებისაგან, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოყვანას და აქტივის დემონტაჟს, გატანას და იმ ადგილის დასუფთავებას, სადაც აქტივია განთავსებული და კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. შესყიდული პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც შესაბამისი მოწყობილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ამ მოწყობილობის ნაწილის სახით.

იმ შემთხვევაში, თუ ძირითადი საშუალების მნიშვნელოვან ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალების ერთეულის გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობისა და მისი საბალანსო ღირებულების შედარებით და აღიარდება წმინდა სახით მოგებაში ან ზარალში სხვა შემოსავლის ან სხვა ხარჯების ფარგლებში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ იგი უზრუნველყოფს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლას კომპანიაში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

გადახსნის საწარმოო ხარჯები, რომლებიც მომავალში მოსაპოვებელ მადანთან წვდომას აუზრუნველყოფს, აღიარდება სამთო-მომპოვებელი ქონების დამატებად მხოლოდ და მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გათვალისწინებული იქნება ქვემოთ ჩამოთვლილი ყველა კრიტერიუმი:

- სავარაუდოა, რომ მომავალი ეკონომიკური სარგებელი საწარმოში შემოედინება;
- საწარმოს შეუძლია მოახდინოს იმ მადნის კომპონენტის იდენტიფიცირება, რომელთანაც წვდომა იქნა გაუმჯობესებული; და
- გადახსნის საქმიანობებთან დაკავშირებული ხარჯები, რომლებიც კომპონენტს უკავშირდება, ობიექტურად შეიძლება შეფასდეს.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზა მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან ორგანიზაციის შიგნით შექმნილი აქტივებისთვის, იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი დასრულდება და გამოსაყენებლად მზად იქნება. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი სავარაუდო ნარჩენი ღირებულება.

როგორც წესი, ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ სასარგებლო მომსახურების ვადას შორის უმცირესის მიხედვით, გარდა შემთხვევებისა როდესაც გონივრულად მოსალოდნელია, რომ კომპანია იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადა მიმდინარე პერიოდში, შემდეგია:

– შენობები და ინფრასტრუქტურა	2-20 წელი;
– მანქანა-დანადგარები	2-9 წელი;
– ავტომობილები, ავეჯი და ხელსაწყოები	2-6 წელი;
– საბადოს ქონება	„წარმოების ერთეულის“ მეთოდი
– სხვა	2-13 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაიხედება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის და საჭიროებისამებრ კორექტირდება.

(h) არამატერიალური აქტივები

(i) საბადოს განვითარების ხარჯები

საბადოს განვითარების ხარჯი მოიცავს კაპიტალიზებულ განვითარების ხარჯებს სამთო-მომპოვებელ სამუშაოებზე, რომლისთვისაც თვალსაჩინოა მინერალური რესურსების ტექნიკური მიზანშეწონილობა და კომერციული სიცოცხლისუნარიანობა. კაპიტალიზებული დანახარჯი მოიცავს მასალების, პირდაპირი შრომისა და ზედნადები ხარჯების თვითღირებულებას, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოყვანას და ასევე კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. ახალი მადნეულის განვითარებასთან, არსებული მადნის მინერალიზაციის განსაზღვრასთან, ასევე წარმოების სიმძლავრის დადგენასა და გაფართოებასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯი, კაპიტალიზდება წარმოების კომერციული დონეების მიღწევამდე, როდესაც ხარჯები ამორტიზირდება ქვემოთ წარმოდგენილის მიხედვით.

საბადოს განვითარების ხარჯი ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(ii) საძიებო და საშემფასებლო ლიცენზიები

კომპანიას დაკავშირებულ მხარეებთან, მოპოვებისა და შეფასების ლიცენზიების გრძელვადიანი საიჯარო ხელშეკრულებები აქვს დადებული, რომლის ფარგლებშიც ყველა სარგებელი და უფლება კომპანიის მხარეს არის. კომპანია მსგავს ხელშეკრულებებს არამატერიალური აქტივების სახით განიხილავს.

(iii) საძიებო და საშემფასებლო აქტივები

საძიებო და საშემფასებლო აქტივები მოიცავს მასალების, პირდაპირი შრომისა და ზედნადები ხარჯების თვითღირებულებას, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოყვანას და ასევე კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. ახალი მადნეულის ძიებასა და შეფასებასთან, არსებული მადნის მინერალიზაციის განსაზღვრასთან, ასევე წარმოების სიმძლავრის დადგენასა და გაფართოებასთან დაკავშირებით გაწეული დანახარჯი, კაპიტალიზდება ეკონომიკური შეფასების დასრულებისთანავე, რაც წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლის ეკვივალენტურია, ამ დროს იწყება ხარჯების ამორტიზაცია, ქვემოთ წარმოდგენილის მიხედვით. აღნიშნული ეკონომიკური შეფასება განსხვავდება წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლისგან, რადგან ზოგიერთი ინფორმაცია, რომელიც როგორც წესი წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლის დროს განისაზღვრება, ამის ნაცვლად მიიღება არსებული საბადოდან ან მისი განვითარებიდან.

ეს ინფორმაცია, იმ საბადოს ქონებასთან დაკავშირებით არსებულ ცოდნასთან ერთად, რომლიდანაც უკვე ხდება მოპოვება ან რომელიც განვითარების ეტაპზეა, საშუალებას აძლევს ხელმძღვანელობას დაასკვნას, რომ მეტი ალბათობა არსებობს იმისა, რომ კომპანია მოიპოვებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს დანახარჯებიდან.

სამიერო და სამემფასებლო აქტივები ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(iv) სხვა არამატერიალური აქტივები

კომპანიის მიერ შეძენილი სხვა არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც სასრული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(v) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯის კაპიტალიზაცია ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის ზრდის მასთან დაკავშირებულ კონკრეტულ აქტივში განვითარებულ მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ყველა სხვა ხარჯი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მათი გაწევისთანავე.

(vi) ამორტიზაცია

საბადოს განვითარების ხარჯები

საბადოს განვითარების ხარჯები ამორტიზირდება „წარმოების ერთეულების“ მეთოდის გამოყენებით, მოსალოდნელი დამტკიცებული და შესაძლო მადნის რეზერვების საფუძველზე. სასარგებლო მომსახურების ვადები განისაზღვრება შემოსავლის ანგარიშგებაში სამართლიანი და სისტემატიური დარიცხვის განსაზღვრის მიზნით, კონკრეტული მადნის თვისებების და მისი მოპოვების მეთოდის გათვალისწინებით.

სხვა არამატერიალური აქტივები

ამორტიზაცია გამოითვლება აქტივის თვითღირებულების ან თვითღირებულების ჩამნაცვლებელი სხვა თანხის გათვალისწინებით, მისი ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ამორტიზაცია აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, არამატერიალური აქტივების (გარდა საბადოს განვითარების აქტივისა) მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, იმ თარიღიდან, როდესაც ისინი გამოსაყენებლად ხელმისაწვდომი გახდება, რადგან ამგვარად შესაძლოა ყველაზე მიახლოებულად აისახოს აქტივში განვითარებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელი ფორმა.

მიმდინარე და შესადარისი პერიოდებისთვის შეფასებული ნარჩენი სასარგებლო მომსახურების ვადებია:

– მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია (საყდრისი)*	5 წელი (დარჩენილი);
– მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია (ბნელი ხევი)*	2 წელი (დარჩენილი);
– სხვა (პროგრამული უზრუნველყოფა, ლიცენზიები)	1-4 წელი.

*მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია ამორტიზებულია წრფივი მეთოდით საბადოს მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე.

ამორტიზაციის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(i) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

კომპანია სავაჭრო მოთხოვნებს და გამოშვებულ სასესხო ფასიან ქაღალდებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის თარიღისთვის. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება მაშინ, როდესაც კომპანია ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება (თუ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ერთეულს არ წარმოადგენს) საწყის ეტაპზე აღირიცხება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კომპანია ცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას კომპანიას აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ეს ვრცელდება ყველა წარმოებულ ფინანსურ აქტივზე. თავდაპირველი აღიარებისას, კომპანიას შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოფხვრის, ამ მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამობებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭროდ ფლობილი, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა შემოსულობით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით და აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

კომპანია ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მოდიფიცირებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულპირობებიან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, კომპანია იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, კომპანია აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად ბანკის მიერ განხორციელებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთში სებ-ს მიერ განხორციელებული საკვანძო განაკვეთების ცვლილების გამო, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის საშუალებას და კომპანიას აქვს საშუალება მიიღოს შეცვლილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი მისი ნომინალური ღირებულებით ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, კომპანია ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი კორექტირებულია პერსპექტიულად.

კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა მოდიფიცირება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;

- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც კომპანია არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე უფლებებს.

კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები მოდიფიცირებულია და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც კომპანიას აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(j) კაპიტალი

განთავსებული კაპიტალი

განთავსებული კაპიტალი კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით.

დამატებით გადახდილი კაპიტალი

კომპანიის აქციონერების მიერ განხორციელებული შენატანების ნომინალური ოდენობები, რომელთათვისაც შენატანების კომპანიის განთავსებულ კაპიტალში გადატანის შესახებ აქციონერთა გადაწყვეტილება არ არის მიღებული, წარმოდგენილია როგორც დამატებით გადახდილი კაპიტალი.

(k) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური ინსტრუმენტები და სახელშეკრულებო აქტივები

კომპანია აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

კომპანია აფასებს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი არასაჭირო ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

კომპანია ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს კომპანიის მიმართ, კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტია ვადაგადაცილებული.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალები ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა ორგანიზაციიდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, კომპანია აფასებს გაუფასურდა თუ არა საკრედიტო რისკით ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად, დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- კომპანიის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურისა იმ პირობებით, რომლებსაც კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო ფასიანი ქაღალდების აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების ზარალის რეზერვები გამოიქვითება აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. კომპანია ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას კომპანიის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(ii) არაფინანსური აქტივები

კომპანიის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოძინებებისგან.

კომპანიის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოძინებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე გონივრულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის სახით რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე, გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის სავარაუდო ანაზღაურებად ღირებულებას.

გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება თავდაპირველად ნებისმიერი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფი) გუდვილის საბალანსო ღირებულებაზე და ამცირებს მას და შემდეგ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფი) სხვა აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი ღირებულებას განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას (გაუფასურების ან ამორტიზაციის გამოკლებით), რაც იქნებოდა განსაზღვრული გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(I) ანარიცხები

ანარიცხები აღიარდება იმ შემთხვევაში, თუ წარსული მოვლენების შედეგად კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რომლის შეფასებაც საიმედოდ არის შესაძლებელი და სავარაუდოა, რომ ამ ვალდებულების დასაკმაყოფილებლად აუცილებელი იქნება კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებელის გადინება. ანარიცხები გამოითვლება მომავალი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გადასახადების გადახდამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის ღირებულების დროში მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(i) ტერიტორიის რეკულტივაცია/აღდგენა

ბუნებრივი რესურსების შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, მომხმარებელი პასუხს აგებს სამუშაო ტერიტორიის რეკულტივაციაზე რესურსებით სარგებლობის დასრულების ან რაიმე სხვა მიზნით რესურსებით სარგებლობის შეწყვეტისთანავე და თუ რესურსების მომავალ სარგებლობას ადგილი აღარ აქვს.

შესაბამისი აქტივი აღიარდება ძირითად საშუალებებში. სამუშაო ტერიტორიის აღდგენის ხარჯი განისაზღვრება ვალდებულებების, მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გამოყენებით, დასაფარად გასაწევი მოსალოდნელი ხარჯების მიმდინარე ღირებულებით. ფულადი ნაკადები დისკონტირდება გადასახადებამდე არსებული, მიმდინარე ურისკო განაკვეთით. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღირიცხება ხარჯის სახით მისი გაწევისთანავე და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ფინანსური ხარჯის სახით. აღდგენასთან დაკავშირებული სავარაუდო მომავალი ხარჯები ყოველწლიურად გადაიხედება და შესაბამისად კორექტირდება. ცვლილებები მოსალოდნელ მომავალ ხარჯებში, აღდგენის ვადებში ან გამოყენებულ დისკონტირების განაკვეთში ემატება ან აკლდება შესაბამისი აქტივების თვითღირებულებას.

ანარიცხების სახით აღიარებული თანხა წარმოადგენს, საანგარიშგებო თარიღისთვის, მიმდინარე ვალდებულების დასაფარად აუცილებელი ხარჯის საუკეთესო შეფასებას. რისკები და განუსაზღვრელობები, რომლებიც მრავალ მოვლენას და ვითარებას უკავშირდება, გაითვალისწინება ანარიცხის საუკეთესო შეფასების განსაზღვრისას. უახლოეს მომავალში სამუშაო ტერიტორიის რეკულტივაციის ხარჯების განსაზღვრას მნიშვნელობანი მსჯელობა სჭირდება. მომავალი მოვლენები, რომლებმაც შესაძლოა იმოქმედონ ვალდებულების დასაფარად საჭირო თანხაზე, აისახება ანარიცხის თანხაში, თუ არსებობს მათი წარმოშობის საკმარისი ობიექტური მტკიცებულება.

(m) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, კომპანია ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

(n) საკრედიტო ვალდებულებები

ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს ხელშეკრულებებს, რომლის მიხედვითაც კომპანიას მოეთხოვება კონკრეტული გადახდების განხორციელება, რათა მფლობელს აუნაზღაუროს ზარალი, რომელსაც ის გასწევს, რადგან კონკრეტული მევალე ვერ ახერხებს გადახდის განხორციელებას მისი ვადის დადგომის დროს, სასესხო ინსტრუმენტის პირობების შესაბამისად.

გაცემული ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით. შემდგომ, ისინი ფასდება ფასს 9-ის მიხედვით განსაზღვრულ ზარალის რეზერვსა და თავდაპირველად აღიარებულ ოდენობას (გამოკლებული, შესაბამისობის შემთხვევაში, ფასს 15-ის პრინციპების მიხედვით აღიარებული შემოსავლის კუმულაციური ოდენობა) შორის უდიდესით.

26. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2023 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი შესწორებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- *ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).*
- *მომწოდებელთა საფინანსო გარიგებები (ბასს 7-ისა და ფასს 7-ის შესწორებები).*
- *საიჯარო ვალდებულება გაყიდვასა და უკუიჯარაში (ფასს 16-ის შესწორებები);*
- *გაცვლის საშუალების არარსებობა (ბასს 21-ის შესწორებები).*

შპს „არ ემ ჯი გოლდი“

მმართველობის ანგარიშგება

საანგარიშო წლისთვის, რომელიც დასრულდა

2023 წლის 31 დეკემბერს

საქმიანობის მიმოხილვა

შპს „არ ემ ჯი გოლდი“ დაარსდა 1995 წელს. კომპანია რეგისტრირებულია დაბა კაზრეთში, ბოლნისის რაიონში. კომპანია ფლობს საყდრისის საბადოს მინერალური რესურსების კვლევის, მოპოვების და გადამუშავების ლიცენზიას ბოლნისის და დმანისის რაიონებში 2042 წლის იანვრამდე. კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ოქრო-ვერცხლის შენადნობის (ე. წ. დორეს) და ასევე ოქრო-სპილენძის მადნის წარმოება და გაყიდვა. ოქრო-ვერცხლის შენადნობი - დორეს გატანა ხდება საზღვარგარეთ, ხოლო ოქრო-სპილენძის მადნის მიწოდება ხდება სს „არ ემ ჯი კოპერზე“.

კომპანიის ტექნოლოგიური პროცესი წარმოადგენს ქანებიდან ძვირფასი მეტალების, ოქროს და ვერცხლის გამოტუტვას ნატრიუმის ციანიდის საშუალებით (გროვული გამოტუტვის პროცესი); გამოტუტვის ტექნოლოგიური პროცესის ფარგლებში ხდება ე.წ. გროვის ფორმირება წყალგაუმტარ ზედაპირზე, რომელზეც ხდება ციანიდის ხსნარის დასხურება. ოქრო და ვერცხლი გადადის ხსნარში, რომელიც გაიფილტრება აქტივირებული ნახშირის საშუალებით და გამოწვის შემდეგ ხდება ზოდების ჩამოსხმა. გროვაზე დასხურება ხანგძლივი პროცესია და შესაძლებელია 1 წლამდე გაგრძელდეს. აღსანიშნავია, რომ მოცემული პროცესი იძლევა დაბალი შემცველობის (ოქროს შემცველობა 1 გრამი ტონაზე და ნაკლები) მადნის გადამუშავების საშუალებას. აგრეთვე შესაძლებელია ერთხელ დაფკვილი და გადამუშავებული მადნის ხელმეორედ და მესამედ გადამუშავება. ამ შემთხვევაში ეკონომიკურად მიზანშეწონილი მადნის შემცველობა შეიძლება იყოს 0.3 გრამი ტონაზე ან უფრო ნაკლები. ასევე აღსანიშნავია რომ მოცემული ტექნოლოგიით შესაძლებელია მხოლოდ სპეციფიკური მადნების (ე. წ. ოქსიდური ანუ დაჟანგული) გადამუშავება.

ამჟამად კომპანია მუშაობს რამდენიმე პროექტზე: კერძოდ, გრძელდება საყდრისის საბადოდან მადნის მოპოვება და გადამუშავება, ასევე ხდება უკვე გადამუშავებული მადნის მესამედ გადამუშავება. კომპანია ასევე ახორციელებს ე.წ. აგლომერაციის პროექტს, რაც გულისხმობს ბარიტის მადნის შერევას უკვე გადამუშავებულ მადანთან. გარდა ამისა მიმდინარეობს საყდრისის საბადოდან მადნის მოპოვება სს „არ ემ ჯი კოპერზე“ მისაწოდებლად.

ამ ეტაპზე არსებული მარაგების გათვალისწინებით, საყდრისის საბადოდან ოქსიდური მადნის მოპოვება 107 ათასი ტონის რაოდენობით არის მოსალოდნელი რაც შეიცავს დაახლოებით 2.8 ათას უნციას ოქროს (1 უნცია 31.1035 გრამია); მოცემული რაოდენობის ამოღება უნდა მოხდეს 2025 წლის ბოლომდე.

ბნელი ხევის პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია 1.9 მილიონი ტონა ოქსიდური მადნის გადამუშავება, რომელიც შეიცავს 55 ათას უნციას ოქროს. ამ პროექტის ფარგლებში გადამუშავება უნდა დასრულდეს 2025 წელს.

სს „არ ემ ჯი კოპერისთვის“ ოქრო-სპილენძის მადნების მოპოვება იგეგმება 4.9 მილიონი ტონის ოდენობით, რომელშიც ოქროს შემცველობა იგეგმება 233 ათასი უნციის ოდენობით, ხოლო სპილენძის შემცველობა 8 ათასი ტონის ოდენობით. მოცემული რაოდენობის მადნის მოპოვება იგეგმება 2028 წლის ბოლომდე.

უნდა აღინიშნოს ისიც რომ კომპანიაში მუდმივად ხდება ახალი მადნების დაძიება, რაოდენობისა და ხარისხის დადგენა, რაც კომპანიას საშუალებას აძლევს გაზარდოს საბადოების სიცოცხლის ვადა.

კომპანიის საქმიანობისთვის საკმაოდ მნიშვნელოვანია ოქროს ამოკრეფის კოეფიციენტის ცნება. არსებული ტექნოლოგიური პროცესი არ იძლევა მადანში არსებული ოქროს სრულად ამოღების საშუალებას. ეს მონაცემი დამოკიდებულია ძირითადად მადნის ხარისხზე, ოქროს შემცველობაზე, გროვის სიდიდეზე და ა.შ. 2023 წლის მონაცემებით საყდრისის მადნისთვის ეს კოეფიციენტი იყო 75%.

რაც შეეხება კომპანიის საოპერაციო საქმიანობას, 2023 წელს ოქროს რეალიზაცია შემცირდა 2022 წელთან შედარებით 220.7 მილიონი ლარიდან 197.8 მილიონ ლარამდე, ვერცხლის რეალიზაცია კი შემცირდა 2.3 მილიონი ლარიდან 2.1 მილიონ ლარამდე. ცვლილება ძირითადად განპირობებულია რეალიზებული ოქროსა და ვერცხლის რაოდენობის შემცირებით. ამავე დროს 2023 წელს გაიზარდა ოქრო-სპილენძის მადნის რეალიზაცია 2022 წელთან შედარებით, 89.4 მილიონი ლარიდან 107.1 მილიონ ლარამდე, ხოლო წარმოებული პროდუქციის თვითღირებულება 2023 წელს გაიზარდა 2022 წლის 267.5 მილიონი ლარიდან 268.9 მილიონ ლარამდე. აღსანიშნავია 2023 წელს 2022 წელთან შედარებით ხელფასების ზრდა 60.3 მილიონი ლარიდან 66.5 მილიონ ლარამდე, რაც განპირობებულია მენეჯმენტის გადაწყვეტილებით.

თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა 2023 წელს გაიზარდა 2,167 თანამშრომლიდან 2,211 თანამშრომლამდე. კომპანიაში დასაქმებული თანამშრომლები ინდუსტრიის სპეციფიკიდან გამომდინარე ფლობენ განსაკუთრებულ უნარ-ჩვევებს, რაც უნიკალურია საქართველოსთვის.

კომპანიის საქმიანობა დაკავშირებულ კომპანია სს „არ ემ ჯი კოპერთან“, კონტრაქტორებთან და ქვეკონტრაქტორებთან ერთად ქმნის მნიშვნელოვან დადებით ეკონომიკურ ეფექტს როგორც დასაქმების, ისე საგადასახადო შემოსავლების კუთხით ბოლნისის და დმანისის მუნიციპალიტეტებში.

კომპანია აგრეთვე ახორციელებს მნიშვნელოვან პროექტებს სოციალური დახმარების, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების შენარჩუნებისა და რეაბილიტაციის (ფიტარეთი, ბოლნისის სიონი, ალავერდი და ა.შ.), კულტურისა და სპორტის კუთხით.

მადნების მოპოვება და გადამუშავება რეგულირდება ლიცენზიების და ნებართვების ფარგლებში. კომპანია ფლობს ბოლნისის მუნიციპალიტეტში საყდრისის ოქრო-პოლიმეტალურ საბადოზე სასარგებლო წიაღისეულის შესწავლა მოპოვების #1002122 ლიცენზიას. ასევე კომპანია ფლობს შესაბამის ნებართვას მადნის გროვულ გამოტუტვაზე.

გარემოს დაცვა

ზოგადი ინფორმაცია

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ საყდრისის საბადოს მადნის გროვული გამოტუტვის საწარმოს საქმიანობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულების და ოპერირების ფაზაზე ბუნებრივ გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედებით გამოვლენილი დარღვევების გამოსწორების/თავიდან აცილების მიზნით კომპანიის მიერ შემუშავებულია გარემოსდაცვითი სამოქმედო გეგმა.

სამოქმედო ღონისძიებათა გეგმა-გრაფიკის მიხედვით კომპანია ახორციელებს ზემოქმედებების შემარბილებელ ღონისძიებებს და კანონმდებლობით დაკისრებულ მოვალეობებს.

წყალი

სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების მართვა

საწარმოს მიერ საქმიანობის განხორციელების პროცესში წარმოქმნილი სამეურნეო და საყოფაცხოვრებო წყლებით გარემოს დაბინძურების აღკვეთის მიზნით ტარდება შესაბამისი ღონისძიებები:

- ✓ ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ადმინისტრაციული და დამხმარე ბლოკების სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო (საკანალიზაციო) წყლების გაწმენდის მიზნით ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს ბიოლოგიური გაწმენდი ნაგებობა;
- ✓ საყდრისის ტერიტორიებზე ფუნქციონირებს სანიტარული კვანძები ე.წ. „ბიოტუალეტები“, რომელთა სერვისს და გამწმენდ ნაგებობაში ჩაშვებას უზრუნველყოფს კომპანიის კუთვნილი ასენიზაციის ავტომატქანა;
- ✓ საწარმოო ტერიტორიაზე ადსორბციის კოლონის (სორბენტის სვეტის) მიმდებარე უბნის მორეცხვის შედეგად წარმოქმნილი წყლები ბრუნდება ტექნოლოგიური ციკლში.

სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ჩაშვებას მდ. კვირაცხოვლის ღელეში არ აქვს.

აღსანიშნავია, რომ აღნიშნული ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობა განთავსებულია მადანსაზიდი გზის მიმდებარედ, სადაც ნაყარ მიწაზე წლების მანძილზე მძიმე ტექნიკის ინტენსიური მოძრაობის გამო შესაძლოა საფრთხე შეექმნას ნაგებობის გამართულ ფუნქციონირებას.

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ კომპანიის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში, დაიგეგმა არსებული ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის დემონტაჟი და იმავე წარმადობის (დღე-ღამეში 12 მ³) ახალი ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარის მოწყობა შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ საკუთრებაში არსებულ მიმდებარე მიწის ნაკვეთზე. 2023 წლის პერიოდში, კომპანია მუშაობდა გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით გათვალისწინებულ სკრინინგის პროცედურებზე გარემოსდაცვითი ნებართვის მისაღებად საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობაზე.

სანიაღვრე წყლების მართვა და ქიმიური გამწმენდი ნაგებობა

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ მიერ 2023 წლის პერიოდში აწარმოებდა სანიაღვრე წყლების სისტემის მოწყობის სამუშაოებს სანაყაროების ფერდობებიდან ჩამონადენი წყლების ორგანიზებულად არინების და გაწმენდის მიზნით.

ტერიტორიაზე მოსული სანიაღვრე წყლები მოწყობილი არხების საშუალებით მიმართულია სანიაღვრე წყლების შემკრები სალექრისკენ (რეზერვუარი), საიდანაც წყლები გასაწმენდად იტუმბება გამწმენდ ნაგებობაში (ქიმიური გამწმენდი) და გაწმენდილი წყალი ჩაედინება მდ. მაშავერაში. ქიმიური გამწმენდი ნაგებობა ფუნქციონირებს შეუფერხებლად და შედეგების მიხედვით წყლის გაწმენდის ხარისხი თანხვედრაშია საპროექტო მონაცემებთან და სრულად აკმაყოფილებს კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებს.

ატმოსფერული ჰაერი

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ კვარციტული მადნებიდან გროვული გამოტუტვის მეთოდით ოქროს ამოკრევის ტექნოლოგიური პროცესების მიმდინარეობისას ადგილი აქვს ატმოსფერულ ჰაერში ემისიებს გავრცელებას. ტერიტორიაზე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევაზე კონტროლი ხორციელდება ჰაერდაცვითი კანონმდებლობისა და კომპანიის მონიტორინგის გეგმის მიხედვით. დაკვირვების საკონტროლო უბნებს წარმოადგენს საწარმოო ტერიტორია, სადაც განთავსებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ორგანიზებული (მათ შორის სტაციონალური) და არაორგანიზებული წყაროები და დასახლებული პუნქტი.

გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების მინიმუმადე შემცირების მიზნით კომპანია ახორციელებს შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებს:

- ✓ დასახლებულ პუნქტების გავლით მოძრაობისას გამოყენებულია მარაგადახურული მადნის გადამზიდი ავტოთვითმცლელები. კომპანიის ტრანსპორტის გადაადგილების სიჩქარე შეზღუდულია - 30-40 კმ/სთ-მდე;
- ✓ მშრალ ამინდებში ამტვერიანების შესამცირებლად წარმოებს კომპანიის ტრანსპორტისათვის გამოყენებული შიდა საკარიერო და დასახლებულ პუნქტებზე გამავალი გზების მორწყვა დადგენილი გრაფიკის მიხედვით;
- ✓ საყდრისის გროვული გამოტუტვის მოედანზე მადნის დამსხვრევისა და გადატანის პუნქტებზე ეფექტურად ფუნქციონირებს წყლის საშხეფი მოწყობილობები და „Elefante“-ს მარკის ნისლის წარმომქმნელი აპარატი, რომლებიც უზრუნველყოფენ გაფრქვეული მტვრის გავრცელების შეზღუდვას, ტემპერატურის შემცირებას და გაგრილებას.

კომპანია ხელმძღვანელობს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან შეთანხმებული შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით.

ბიომრავალფეროვნება

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ მიერ შემუშავებულ და დამტკიცებულ გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის მიხედვით ყოველწლიურად წარმოებს ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი. ბიომრავალფეროვნების შესწავლისა და მონიტორინგის ანგარიშები წარედგინება გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს.

2023 წელსაც ჩატარებული კვლევების მიზანს წარმოადგენდა შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ სალიცენზიო ფართობში დაბა კაზრეთსა და საყდრისის მიმდებარედ, ტყის უბნების

გამოკვლევა, ცხოველთა მრავალფეროვნების დადგენა, დახასიათება, მდ. მაშავერაში გავრცელებული ძირითადი სახეობების თევზების იდენტიფიკაცია და მოსალოდნელი/შესაძლო ზემოქმედების გავლენის შეფასება. ასევე მიღებული მონაცემების წინა წლების კვლევებთან შედარება და სათანადო შემარბილებელი რეკომენდაციების შემუშავება.

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიაზე მდინარე მაშავერას და მდინარე კაზრეთულას მონაკვეთზე წყლის გარემოს მდგომარეობის კვლევის შედეგად შეფასდა მათზე საწარმოს ექსპლუატაციის ტექნოგენური ზეგავლენა წყლის ფიზიკურ-ქიმიური-ტოქსიკოლოგიური მაჩვენებლების და თევზის სახეობების შემადგენლობითი და რაოდენობრივი ანალიზის, მდინარეებში მობინადრე ჰიდრობიონტების მდგომარეობის მიხედვით.

ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი ხელს უწყობს სახეობების კონსერვაციას პრაქტიკული მეთოდების გამოყენებისა და იდენტიფიცირდება რეკომენდაციები, რომელიც საჭიროა საწარმოს ტერიტორიის ბიომრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად.

სანაყაროების ფერდობების მდგრადობა

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ საყდრისის ტერიტორიაზე განთავსებული N1; N2; N3; N4 და N6 სანაყაროების ფერდობების მდგრადობის შეფასებისთვის და გეოდინამიკური პროცესების წარმოქმნის რისკის შემცირების მიზნით, მათი სტაბილურობის შესანარჩუნებლად და გრავიტაციული დამაბულობის შესასუსტებლად 2023 წლის პერიოდშიც წარმოებდა სანაყაროების სისტემატიური მონიტორინგი.

მონიტორინგს პროცესი მოიცავს სანაყაროების ვიზუალურ დათვალიერებას და ინსტრუმენტულ კონტროლს.

ვიზუალური დათვალიერება გულისხმობს სანაყაროების ტერიტორიის მორფოლოგიურ აღწერას და იმ ცვლილებების დაფიქსირებას, რაც ბოლო დაკვირვების შემდგომ აღინიშნება. ასევე, წარმოებს გეოდინამიკური სიტუაციის დაკვირვება და მოსალოდნელი საშიშროებების ვიზუალურ აღწერა, დეტალური კვლევისა და სტაბილურობის გაუმჯობესების საქმიანობის დაგეგმვის პრიორიტეტულობის მიხედვით.

ინსტრუმენტულ კონტროლი გულისხმობს ვიზუალური შეფასება-შესწავლისას შეირჩეული ე.წ. „დაკვირვების წერტილებზე“ (ე.წ. რეპერები) მონიტორინგის ხორციელდება კომპანიის გეოტექნიკური და სამარკშეიდერო სამსახურების მიერ ერთობლივად. სანაყაროების ფერდობების მდგრადობის მონიტორინგის შედეგად მონაცემების ინტერპრეტაცია წარმოებს გეოტექნიკური სამსახურის მიერ.

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ სალიცენზიო ფართობში ე.წ. „საყდრისის საბადოს“ ტერიტორიაზე განთავსებული მე-5 უბნის სანაყარო დღეის მდგომარეობით დახურულია და 2022-2023 წლის პერიოდში გრძელდებოდა ფერდობების სტაბილიზაციის სამუშაოები და მომზადება ბიოლოგიური რეკულტივაციისთვის.

2023 წლისთვის საყდრისის საბადოს მე-5 სამთო უბნის ფუჭი ქანების სანაყაროს რეკულტივაციის მიზნით სანაყაროზე განხორციელდა ბიოლოგიური რეკულტივაციის პირველი ეტაპი (ჰიდროთესვა).

2023 წლის მდგომარეობით სანაყაროების ფერდობების მდგრადობის მონიტორინგის შედეგად მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, ექვსივე სანაყაროს ფერდობები ინარჩუნებს მდგრადობას.

ამასთან, მუდმივად მიმდინარეობს სანაყაროების მიმღები ბაქნების შემოსაზღვრა დამცავი ყრილით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

ნიადაგი

საყდრისის საბადოს ტერიტორიის ფერდობებზე ნიადაგის დაცვის ღონისძიებების ფარგლებში ეროზიული პროცესების თავიდან აცილების მიზნით განხორციელდა რიგი შემარბილებელი ღონისძიებები: ტერიტორიის შესწავლის შედეგად გამოვლინდა დაზიანებული უბნები, რაც გამოწვეული იყო წყლისმიერი ეროზიული პროცესებით შიდა კარიერულ გზებზე სანიაღვრე წყლების წარმოქმნის დროს.

ნიადაგის ეროზიისგან დაცვის მიზნით მოეწყო ზედაპირული ჩამონადენი წყლების ორგანიზებული გაყვანის სადრენაჟე სისტემა საკარიერო გზების გასწვრივ, რომელიც უზრუნველყოფს სანიაღვრე წყლების შეკრება-გატარებას.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ მიერ დაწყებულია და გრძელდება ტყის გაშენების საკომპენსაციო ღონისძიებები სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მიერ კომპანიისათვის გამოყოფილ ფართობებზე: 1. წალკა-თეთრიწყარო სატყეო უბნის 10,4 ჰა ფართობზე; 2. სიონის სატყეო უბნის 3 ჰა ფართობზე. 3. გარდაბანი-მარნეულის (ამჟამად ალგეთის სატყეო უბნის) სატყეო უბნის მარტყოფის სატყეოს 11,6 ჰა ფართობზე.

ტყის აღდგენა/გაშენების პროექტების მიხედვით მიმდინარეობს ტყის გაშენების მიზნით მცენარეთა დარგვა, მოვლა-პატრონობის სამუშაოები.

სარემედიაციო ღონისძიებების ფარგლებში კომპანიამ ასევე დაგეგმა საყდრისის საბადოს მე-5 სამთო უბნის ფუჭი ქანების სანაყაროს რეკულტივაცია. შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ საყდრისის საბადოს მე-5 სამთო უბნის ფუჭი ქანების სანაყაროს რეკულტივაციის პროექტის მიხედვით 2021 წელს დაიწყო სტაბილიზაციის სამუშაოები, ხოლო 2022 წლისთვის მიმდინარეობდა სანაყაროს სამხრეთ ფერდზე ტექნიკური სამუშაოები საფეხურების მოსამზადებლად და სხვა მაკორექტირებელი ღონისძიებების გასატარებლად. აგროვადების გათვალისწინებით 2023 წლისთვის სანაყაროზე განხორციელდა ბიოლოგიური რეკულტივაციის პირველი ეტაპი (ჰიდროთესვა). ბიოლოგიური რეკულტივაციის მეორე ეტაპი - ტერიტორიებზე ხე-მცენარეების დარგვა განხორციელდება 2024 წლის გაზაფხული-შემოდგომის სეზონებზე.

ნარჩენების მართვა

შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან შეთანხმებული აქვს ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელიც მოიცავს კომპანიის მიმდინარე საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხებს.

2023 წელს კომპანიამ განაახლა და შეათანხმა ნარჩენების მართვის გეგმა. შესაბამისად, კომპანია კომპანია ფლობს ზუსტ მონაცემებს საქმიანობის პროცესში თანმხლები ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ; კომპანიაში დანერგილია ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემა; ყველა დროებითი დასაწყობების ღია პოლიგონები და დახურული უბნები მოწყობილია გარემოსდაცვითი და პერსონალის უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით და ექვემდებარება მკაცრ კონტროლს; ნარჩენების მართვაზე დასაქმებული მუშა-პერსონალი თანმიმდევრულად ახორციელებს სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების მიზანმიმართულ მართვას (შეგროვება, წინასწარი დამუშავება, დროებით განთავსება საბოლოოდ ჩაბარებამდე); ნარჩენების მართვაზე პასუხისმეგებელი

პირი უზრუნველყოფს მუდმივ მეთვალყურეობას და აწარმოებს მონიტორინგს ნარჩენების მართვის გეგმით მიმდინარე ყველა სავალდებულო პროცესზე.

გარემოსდაცვითი მონიტორინგი

გარემოსდაცვითი მონიტორინგი მიმდინარეობს გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის მიხედვით.

გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) გეგმა განსაზღვრავს საწარმოს საქმიანობის პროცესში გარემოს მდგომარეობის კონტროლის მექანიზმს და ადგენს იმ პროცედურების ერთობლიობას, რომელიც აუცილებელია გარემოს კომპონენტების ხარისხობრივი მდგომარეობის შეფასების, ზემოქმედების პრევენციის და შემდგომში გასატარებელი ღონისძიებების დაგეგმვა-უზრუნველყოფისათვის.

მონიტორინგს დაქვემდებარებული კომპონენტებია: ზედაპირული და მიწისქვეშა (გრუნტის) წყლები, ატმოსფერული ჰაერი, ხმაური, ნარჩენები, ნიადაგი, ბიომრავალფეროვნება.

ზედაპირული წყლების მონიტორინგის ფარგლებში წარმოებს ზედაპირული წყლის ობიექტების სამონიტორინგო წერტილებზე წყლის ხარისხის, ასევე საწარმოო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი დაბინძურებული წყლების ჩაშვების და ჩამდინარე მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციების ლაბორატორიული კონტროლი. წყლის ხარისხის საანალიზო სინჯების აღება, ლაბორატორიული კონტროლისთვის, წარმოებს საყდრისის საბადოზე კვირაცხოვლის უბანზე კვირაცხოვლის ღელესა და მდ. მაშავერაზე განსაზღვრულ წერტილებში.

მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგის ფარგლებში გათვალისწინებულია მიწისქვეშა (გრუნტის) წყლის ხარისხის კონტროლის ღონისძიებები, საყდრისის საბადოს მადნის გროვული გამოტუტვის საწარმოო უბნის ქვედა პერიმეტრზე მოწყობილი მიწისქვეშა წყლის სათვალთვალო ჭაბურღილების მწკრივის მეშვეობით.

ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ნორმების მონიტორინგი მოიცავს, შესაბამის ინსტრუმენტული კონტროლის (დაკვირვების) ღონისძიებებს გაფრქვევის წყაროებთან და სპეციალურად გამოყოფილ საკონტროლო უბნებში, რითაც ხდება გაფრქვევათა სიდიდის უშუალო ინსტრუმენტულ-ანალიზური განსაზღვრა და მათი სიდიდის შედარება ნორმატიულთან.

საწარმოო ტექნოლოგიური ციკლით წარმოქმნილი **ხმაურის** ფონური დონეების და ადგილობრივი რეცეპტორების მგრძნობიარობის განსაზღვრის მიზნით, ხორციელდება ხმაურის დონის ინსტრუმენტული გაზომვები, როგორც საწარმოო ტერიტორიაზე ასევე დასახლებულ პუნქტში, დაკვირვებისთვის შერჩეულ ადგილებზე.

ნარჩენების არასწორი მართვით შესაძლო დაბინძურების წყაროების გათვალისწინებით მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) ღონისძიებები მოიცავს ვიზუალურ კონტროლს ნარჩენების შეგროვების, განთავსების პროცესებზე და მის აღრიცხვა-ანგარიშგებას.

ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი მიმდინარეობს საწარმოს ტერიტორიის მიმდებარედ არსებულ ტყის კორომის არეალში და საწარმოს მიმდებარედ არსებულ ზედაპირულ წყლის ობიექტებში.

ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ღონისძიებები

სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ 2021-2022 წლებში განხორციელდა გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის გეგმიური შემოწმება. 2022 წელს კომპანიას წარმოედგინა შემოწმების პროცესში გამოვლენილ დარღვევებზე შედგენილი ადმინისტრაციული მიწერილობა და კომპანიას განესაზღვრა შესასრულებელი ღონისძიებები გონივრული ვადების მითითებით.

აღსანიშნავია რომ შპს „არ ემ ჯი გოლდი“ 2020-2023 წლებში განხორციელებულ გეგმიურ შემოწმებაში 2015-2016 წლებთან შედარებით, დაფიქსირდა გაცილებით ნაკლები დარღვევა და შესაბამისად, ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ნაკლები შესასრულებელი პირობა.

აღნიშნული მოთხოვნების შესასრულებლად კომპანიის მიერ შემუშავებული იქნა გამოვლენილი დარღვევების გამოსასწორებელი ღონისძიებები და 2022 წლის ბოლოსთვის კომპანიამ უზრუნველყო მიწერილობით განსაზღვრული პირობების სრულყოფილად შესრულება.

ამასთან, 2022-2023 წლებში გარემოს დაცვის სამინისტროს ინსპექტირების შედეგად, კომპანია შპს „არ ემ ჯი გოლდი“, მისი არსებობის ისტორიაში პირველად, არ დაფიქსირებულა გარემოსდაცვითი სამართალდარღვევა.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

ოქროს ფასების ცვალებადობა

კომპანიის ფინანსური შედეგები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია ოქროს ფასებზე, რომლებიც თავის მხრივ სხვა მნიშვნელოვან ფაქტორზეა დამოკიდებული და კომპანიის კონტროლს გარეთაა; ოქროთი ვაჭრობა ჩვეულებრივად ხდება ლონდონის ოქროს ბიჟაზე (London Bullion Market), ტოკიოს სასაქონლო ბირჟაზე (Tokyo Commodity Exchange), ნიუ იორკის სასაქონლო ბირჟაზე (New York Commodity Exchange (COMEX)) და ციურიხის ოქროს ბირჟაზე (Zurich Gold Pool). კომპანიის ოქრო იყიდება ლონდონის ოქროს ბირჟაზე გამოცხადებული ოქროს ფასების საფუძველზე. მსოფლიოს ოქროს ფასები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორის (1) მსოფლიო ოქროს მოთხოვნა მიწოდების თანაფარდობა, (2) მსოფლიო ეკონომიკური ზრდის ტემპები, ასევე ძვირფასეულობის წარმოება რაც ოქროს მოთხოვნასთან არის კორელაციაში, (3) ეკონომიკური ზრდა და პოლიტიკური სიტუაცია ინდოეთში და სხვა აზიურ ქვეყნებში, რომლებიც გახდნენ ოქროს უდიდესი მომხმარებლები, ასევე სხვა განვითარებადი ქვეყნები, (4) ოქროსა და ოქროს ფიუჩერსებში სპეკულაციური ინვესტიციები, (5) გაცვლითი კურსების ცვალებადობა და აშშ დოლარის კურსის გამყარება. ოქროს ფასები ცვალებადია - 2023 წელს ყოველდღიური ფასები მერყეობდა 1,809 აშშ დოლარს და 2,078 აშშ დოლარს შორის; პერიოდის განმავლობაში ოქროზე მაღალი ფასების შენარჩუნება დადებითად მოქმედებს კომპანიის მოგებასა და ფულად ნაკადებზე.

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობის რისკები

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობა ხასიათდება მრავალი საოპერაციო რისკითა და ფაქტორით, რომლებიც კომპანიის კონტროლს მიღმაა და გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე, ოპერაციულ შედეგებსა და ფულადი სახსრების ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავენ, მაგრამ არ შემოიფარგლებიან:

- (i) მიწისა და წყლის დაუგეგმავ მდგომარეობას
- (ii) გეოლოგიურ პრობლემებს, მათ შორის მიწისძვრებს და სხვა სტიქიურ უბედურებებს
- (iii) მეტალურგიულ და გადამუშავების პრობლემებს
- (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების და სხვა ფორმის ფორსმაჟორული მოვლენების წარმოშობას
- (v) მოსალოდნელზე დაბალ შემცველობებსა და ამოკრეფის კოეფიციენტებს
- (vi) უბედურ შემთხვევებს
- (vii) სამთავრობო ნებართვების დაგვიანებულ მიღებას ან უარს
- (viii) სამართალწარმოების, მათ შორის სააპელაციო გადაწყვეტილების გასაჩივრების შედეგებს
- (ix) გაურკვევლობას სამთო-სადიებო საქმიანობისას
- (x) ტრანსპორტირების შეფერხებას
- (xi) შრომით დაღებს

- (xii) სასურველი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობას
- (xiii) საჭირო მასალებისა და აღჭურვილობის მოპოვების შეუძლებლობას
- (xiv) სპეციფიკაციებისა და მოლოდინების შესაბამისად მოწყობილობების ან პროცესების წარუმატებელ მუშაობას
- (xv) გაუთვალისწინებელ სირთულეებს შეძენილ ოპერაციებთან და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას
- (xvi) დაფინანსების წყაროებისა და ფინანსური ბაზრის მდგომარეობას

მოცემული რისკების სრულად დაფარვა შეუძლებელია, თუმცა კომპანიაში მაღალი კლასის გეოლოგების, იურისტებისა და სხვა სპეციალისტების დასაქმება ამცირებს მოცემული რისკების წარმოქმნის ალბათობას და უარყოფით შედეგებს.

საოპერაციო გარემოს რისკები

2022 წელს რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის და რიგი ქვეყნების მიერ რუსეთის ფედერაციისათვის დაწესებულმა სანქციებმა გავლენა მოახდინა არა მხოლოდ ზემოთ აღნიშნული ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად მთელი მსოფლიოს მასშტაბით გაიზარდა ფასები ყველა ტიპის პროდუქციაზე, მათ შორის წარმოებისთვის აუცილებელ საქონელსა და ოპერირებისთვის საჭირო ტექნიკასა და მარაგ-ნაწილებზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ფასებზე იქონია გავლენა ინფლაციამაც, მაგრამ მიუხედავად რთული ბიზნეს გარემოსა და ახალი გამოწვევებისა მენეჯმენტი ეფექტურად წარმართავს კომპანიის საქმიანობას.

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის რისკს, ეროვნული ვალუტის გაუფასურების და სხვა რისკებს. იმის გამო, რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში, ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა.

15 ნოემბერი 2024 წელი

აღმასრულებელი დირექტორი

ჯონდო შუბითიძე

ფინანსური დირექტორი

შალვა მეფარიშვილი

- (xii) სასურველი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობას
- (xiii) საჭირო მასალებისა და აღჭურვილობის მოპოვების შეუძლებლობას
- (xiv) სპეციფიკაციებისა და მოლოდინების შესაბამისად მოწყობილობების ან პროცესების წარუმატებელ მუშაობას
- (xv) გაუთვალისწინებელ სირთულეებს შეძენილ ოპერაციებთან და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას
- (xvi) დაფინანსების წყაროებისა და ფინანსური ბაზრის მდგომარეობას

მოცემული რისკების სრულად დაფარვა შეუძლებელია, თუმცა კომპანიაში მაღალი კლასის გეოლოგების, იურისტებისა და სხვა სპეციალისტების დასაქმება ამცირებს მოცემული რისკების წარმოქმნის ალბათობას და უარყოფით შედეგებს.

საოპერაციო გარემოს რისკები

2022 წელს რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის და რიგი ქვეყნების მიერ რუსეთის ფედერაციისათვის დაწესებულმა სანქციებმა გავლენა მოახდინა არა მხოლოდ ზემოთ აღნიშნული ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად მთელი მსოფლიოს მასშტაბით გაიზარდა ფასები ყველა ტიპის პროდუქციაზე, მათ შორის წარმოებისთვის აუცილებელ საქონელსა და ოპერირებისთვის საჭირო ტექნიკასა და მარაგ-ნაწილებზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ფასებზე იქონია გავლენა ინფლაციამაც, მაგრამ მიუხედავად რთული ბიზნეს გარემოსა და ახალი გამოწვევებისა მენეჯმენტი ეფექტურად წარმართავს კომპანიის საქმიანობას.

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის რისკს, ეროვნული ვალუტის გაუფასურების და სხვა რისკებს. იმის გამო, რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში, ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა.

15 ნოემბერი 2024 წელი

აღმასრულებელი დირექტორი

ჯონდო მუხითიძე

ფინანსური დირექტორი

შალვა მეფარიშვილი

